

3. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

3.0. Biológiai aktivitásérték számítása:

Területhasználat			Hely	Rendezési Terv készítése következtében					
				Megszűnik			Keletkezik		
				ha	érték-mutató	össz-érték	ha	érték-mutató	össz-érték
BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK	LAKÓ	falusias	Táncsics M. u. folytatása	-	-	-	4,79	2,5	11,97
			Dobó I. u. folyt.	0,6	2,5	1,5	-	-	-
			Ifjúság utcánál	0,52	2,5	1,3	-	-	-
			Kútkertnél	0,56	2,5	1,4	-	-	-
			Polgármestéri Hivatalnál	0,17	2,5	0,42	-	-	-
			B. Zs. u. É.-i tömbbelső	2,04	2,5	5,1	-	-	-
			halastónál	1,4	2,5	3,5	-	-	-
	GAZDASÁGI	Kereskedelmi szolgáltató	major és töle nyugatra	-	-	-	8,3	0,3	2,49
			Községtől délre	-	-	-	7,03	0,3	2,11
			Csomóponti tartalék gazd.-i területen	-	-	-	23,57	0,3	7,07
	ÜDÜLŐ	Üdülő-házass terület	volt úttörőtábor	-	-	-	1,67	2,7	4,5
	KÜLÖNLEGES	Sportolási célú	Tábor-hegyen	-	-	-	2,68	3,5	9,38
		Temető	Csébi dombi temető	1,04	3,5	3,64	-	-	-
		Bánya	agyagbánya helyén	2,23	0,1	0,22	-	-	-
			Kavicsbánya I.	-	-	-	24,0	0,1	2,4
			Kavicsbánya II.	-	-	-	12,97	0,1	1,29

BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK	ZÖLDTERÜLET	3 ha alatti	Dobó I. u. folyt.	-	-	-	0,6	6	3,6
			Ifjúság utcánál	-	-	-	0,52	6	3,12
			Kútkertnél	-	-	-	0,56	6	3,36
			Polgármestéri Hivatalnál	-	-	-	0,17	6	1,02
			B. Zs. u. É.-i tömbbelső	-	-	-	2,04	6	12,24
			Csébi dombi temető	-	-	-	1,04	6	6,24
			Víztoronynál	-	-	-	0,17	6	1,02
			halastónál	-	-	-	1,4	6	8,4
			községtől északra	81,47	6	488,82	-	-	-
	ERDŐ	gazdasági	volt úttörőtábor	1,18	6	7,08	-	-	-
			Kavicsbányánál	-	-	-	0,09	9	0,81
		védelmi rendeltetésű	csomóponti tartalék gazd.-i területnél	-	-	-	1,75	9	15,75
			agyagbánya helyén	-	-	-	2,23	9	20,07
			mezővédő	-	-	-	6,71	6*	40,26
			mezővédő	-	-	-	26,6	6**	159,6
			községtől északra	10,89	3	32,67			
			településvédő	-	-	-	0,75	9	6,75
	MEZŐGAZDASÁGI	szántó	új temetőnél	4,79	3	14,37	-	-	-
			Községtől délre	7,03	3	21,09	-	-	-
			Csomóponti tartalék gazd.-i területen	23,57	3	70,7	-	-	-
			Kavicsbányánál	0,09	3	0,27	-	-	-
			Kavicsbánya II.	12,97	3	38,91	-	-	-
			Elkerülő út mellett	0,75	3	2,25	-	-	-

			csomóponti tartalék gazd.- i területen	1,75	3	5,25	-	-	-
			mezővédő	6,71	3	20,13	-	-	-
			mezővédő	26,6	3	79,8	-	-	-
			községtől északra	5,38	6	32,28			
		rét, legelő	majortól nyugatra	2,68	6	16,08	-	-	-
		szőlő, gyümöl- csös, kert	Tábor-hegyen	2,68	6	16,08	-	-	-
			községtől északra	-	-	-	97,74	7	684,18
		kivett	víztoronynál	0,17	-	-	-	-	-
			volt úttörőtábor	0,49	-	-	-	-	-
			Kavicsbánya I.	24,0	-	-	-	-	-
			major	5,62	-	-	-	-	-

- * ligetesen fásodott, cserjés bozótos terület (adott területhasználaton belüli differenciált számítással)
- ** védőfásítás 20 m szélesség alatt (adott területhasználaton belüli differenciált számítással)

EGYENLEG	MEGSZŰNIK	ha	összérték	KELETKEZIK	ha	összérték
		227,38	862,86		227,38	1007,64

3.1. Tájrendezési javaslat

3.1.1. A tájegység természeti adottságai

Földrajzi elhelyezkedés

Tájföldrajzi szempontból a település igazgatási területe a Nyugat- Magyarországi-peremvidék nagytájban, a Kemeneshát középtájban és Felső- Kemeneshát kistájban helyezkedik el.

A kistáj természetföldrajzi besorolása és nevezéktana nem egyértelmű, ami a táj köztes helyzetéből adódik. Az egyik lehetséges besorolás szerint a térség a „Hegy- és Kemeneshát” középtáj egység egyik kistája. A középtáj egy ívelt hátság, amelyik benyomul a Kisalföld területére, s északi irányban egyre alacsonyodó, kiemelt kavicstakaró. A Hegyhát kistáját a Kemenesháttól a Sárvíz-patak völgye választja el. Egyes források a területet Alsó-Kemeneshátnak is hívták. A Hegyhát természeti adottságai a Kemenesháttal mutatnak nagyfokú rokonságot.

Domborzat

A Rába, a Zala és a Lugos- patak által határolt, eróziós- deráziós völgyekkel tagolt hullámos felszínű kavicstakarós fennsík. Felszínalaktani arculatát kiemelt fennsík jellege, aszimmetrikus keresztmetszete és DNy-ÉK-i irányú lejtősődése határozza meg.

A Rába és a Zala között elterülő hátság a Rába egykori törmelékkúpjából keletkezett úgy, hogy a két folyó mintegy 30-40 méter mélyvölgyet vágott bele. A kiemelkedő területet kisebb patakok is felszabdalták. A község tengerszint feletti magassága 230 méter körül alakul. Külső területének felszíne változatos.

Földtani adottságok

Felépítésében beltavi üledék (agyag, homok, homokos agyag), keresztarétegzett folyóvízi homok, valamint negyedidőszaki folyóvízi kavics vesz részt.

Előzetes kutatások alapján a kistáj harmadrendű szénhidrogén és 80 °C-nál melegebb karsztvíz reménybeli területnek minősül. Nádasd környékén 60-90 °C-os hévízfeltárást találtak.

Éghajlat

A kistérség éghajlata kiegyensúlyozott, szélsőségektől mentes. Az évi középhőmérséklet az országos átlag alatt, 8,3-8,9 °C között van. Hazán k csapadékban leggazdagabb tájai közé tartozik. Az évi csapadékösszeg 700-950 mm között mozog. A napsütéses órák száma évente 1700-1800 közötti. A gyertyános-tölgyes és cseres-tölgyes régióba tartozik.

Az éghajlat a mezőgazdasági növények és erdőtelepítések számára kedvező.

Vízrajz

A térség ÉNy-i kétharmada a Rábához, DK-i harmada a Zalához folyik le nagyszámú kis vízfolyáson keresztül. A nagyszámú vízfolyás is elárulja, hogy a vízháztartás pozitív.

Lf= 5 l/s.km² Lt= 21% Vf= 100 mm

A vízfolyások ritkán száradnak ki, árvizek minden évszakban bekövetkezhetnek, de tavasszal és nyár elején a leggyakoribbak. A vízminőség még jó. A széles völgytalpakon belterület, szántó, rét, legelő és erdő található. A kistérségben bányászat is működik, mely a földfelszín védőrétegeinek eltávolításával jár és befolyásolja a felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi viszonyait.

A felszín alatti vizek az igényekhez képest bőségesen állnak rendelkezésre és az országos állapothoz képest a vízminőség is jónak mondható. Összefüggő talajvíz csak a völgyekben van 4 – 6 m közötti mélységben.

Rábai mellékvizek adatai Nádasdon

Vízfolyás	Hossz (km)	Vízgyűjtő ter. (km ²)	Árvízi hozam (m ³ /s)
Nádasdi-patak	4,0	12,0	7,6
Hegyaljai-patak	6,0	8,0	6,7

Talajok

Az uralkodó talajtípus a Rába pleisztocén kavicsteraszaian kialakult agyagbemosódásos barna erdőtalaj. Területrészarányuk 84 %. Ezeknek a talajoknak a termékenysége igen gyenge, a kavicsréteg talajfelszíntől való távolságától, a talaj kilúgozottságának a mértékétől függően. Ahol a kavicsréteg homokos, löszös üledék települt, kedvezőbb vízgazdálkodású és termékenységű agyagbemosódásos barna erdőtalajok képződtek.

Változatos alapkőzetten képződtek a barnaföldek, amelyek területi részaránya 5 %. Bár vízgazdálkodásuk a mechanikai összetétel szerint alakul, termékenységük egyaránt kedvező, változatos hasznosításúak.

Kis területi részaránnyal földes kopárok is találhatók a tájban.

A kistérség ásványkincsekben nem gazdag terület. Főleg a talajoknál felsorolt nyersanyagokat vehetjük itt számításba. Ásványi, közvetlenül felhasználható nyersanyagok:

- folyami homokos kavics (Rába)
- homok.

Növényzet

A terület a Pannon flóratartomány (Pannonicum) Nyugat-dunántúli flóraidék (Praenoricum) Alpokalja flórajárásába (Castriferreicum) tartozik. A természetes erdőtársulások főleg lombelegyes erdeifenyvesek, bükkösök és gyertyános tölgyesek, cseres-tölgyesek, a patakok mentén égerligetek voltak. Az erdeifenyő őshonos előfordulása kelet felé kb. Nádasdig terjed. Az elmúlt évszázadban az akácot is

elterjesztették, főleg a Hegyháton vannak akácosok. A rétek szinte kivétel nélkül mind emberi hatásra alakultak ki. A Rába és a Csörnőc völgyében, amely északon kíséri a községhatárt, valamint a Hegyháton inkább a legelők voltak a jellemzők, és még ma is jelentős területet foglalnak el. A Rába ártere az északi sávot érinti. Az ártéri mocsárrétek, üde kaszálók nagy szénatermést biztosítottak. A Rába és a Csörnőc természetes (de a szabályozás miatt mesterségesen levágottak is) holtágai rendkívül értékes természeti képződmények. Ezekben gyékényesek, nádasok és más mocsarak esetleg fűzlápok alakultak ki. Nádasd területén a Csörnőc egy holtága található.

Állatvilág

A térségben a hazai dombvidékekre általában megjelenő állatvilág a jellemző. A vadászható apróvad nagyon kevés, a nagyvad viszont jelentős számban él. A szarvas állomány híres trófeákat adott, ma csökken az agancsok mérete, elfiatalodott az állomány. Jelentős a szarvas és a vaddisznó által okozott mezőgazdasági vadkár, főleg az erdők közé ékelődött falvakban.

A közelben folyó szabályozatlan, természetes mederállapotú Rába folyó, valamint a lefűződött holtágakkal, morotvákcal kísért Rába árterének vizes, üde nedves élőhelyei gazdagok zoológiai értékekben. A holtágak jellegzetességei a kárász, a megritkult törpeharcsa, a compó, és a réti csík. Az árterek és vizes élőhelyek fajokban gazdag gerinces madár és emlős faunájának kiemelkedő természeti értékű képviselői a kis lile, jégmadár, billegető cankó és a vidra. Az állatvilág említést érdemlő képviselői még a mocsárréteket, üde kaszálókat táplálkozási helyként, s az ártéri ligeterdőket fészkelő helyként is felkereső fehér és fekete gólya.

3.1.2. Tájhasználat

Jelenlegi és tervezett tájhasználatok

Nádasd igazgatási területe a következők szerint oszlik meg:

- **közigazgatási terület:** **3560,4 ha**
- belterület: 177,1 ha
- külterület: 3227,1 ha
- zártkert: 156,2 ha

Az igazgatási területen a művelési ágak földhivatali adatok alapján készült jelenlegi megoszlását a következő táblázat foglalja össze:

művelési ág	jelenlegi területnagyság (ha)	%-os arány
szántó	919,5	25,8
gyep	273,1	7,7
erdő	1904,6	53,5
kert	19,1	0,5
kivett	406,1	11,4
gyümölcsös	17,7	0,5
szőlő	20,3	0,6
összesen	3560,4	100,0

A települést övező mai tájban a domborzati viszonyokhoz alkalmazkodva az erdő és a mezőgazdasági művelés egyaránt hangsúlyos szerepet játszik. Az igazgatási terület zöme (53,5%-a) erdőgazdasági művelésű, de mellette jelentős hányadot (25,8%-ot) tesznek ki a mezőgazdasági (szántó) művelés alatt álló területek.

Mezőgazdasági területek

Szántók

A savanyú talajú, gyenge minőségű földeken a szántó művelési ág az uralkodó (25,8%). Jelentős kiterjedésűek azonban a gyepterületek (7,7%) is.

A mezőgazdasági földek tulajdonosai legnagyobb részben magánszemélyek, kisebb részben állami illetve gazdasági társaságok tulajdonában vannak. Növénytermesztéssel a családi gazdaságok és őstermelők mellett 4 nagyobb földterülettel rendelkező gazda foglalkozik. A terület gyenge mezőgazdasági potenciállal rendelkezik, nagy része nem alkalmas az intenzív, nagy ráfordítás igényű ágazatok művelésére, mert a jövedelem nem nő a ráfordítás arányában. A tulajdon és a művelés nagyrészt nem fedi egymást, a bérleti költségek is ráakódnak az előállításra.

A községben a mezőgazdasági termelés a rossz termőhelyi viszonyoknak köszönhetően nem játszik kiemelkedő szerepet.

Elsősorban ősziarpat, ősziarpat, zabot, silókukoricát, napraforgót, repcét és olajtököt termesztene. A szántók az uralkodó északnyugati szelek (az átlagos szélsősebesség 3,5 m/s körüli) eróziós hatásának fokozottan kitéve, mezővédő erdőkkel nagyrészt védettek. A táblák közötti főbb földutakat általában fás növényállomány kíséri.

Gyepek

A településen több gyepterület található, amelyek gondozása, tartamos használata nem megoldott. Az évi egyszeri kaszálás megfelelően hozzájárulna a területek fenntartásához, amelyek értékes termőhelyei növényritkaságoknak, illetve megfelelő életteret nyújtanak ritka állatfajoknak.

Kertes területek

A település jelentős nagyságú, három különálló tömbben csoportosuló kertes mezőgazdasági területtel rendelkezik, amelyek közül Almásd és Cserhegy régen önálló település volt.

A községtől északkeletre a 86-os és 76-os sz. utak csomópontját veszi körül a Táborhegy, Németfalusi szőlőhegy, Úrhegy és Cseresznyés részekből álló kertes tömb. Jó közlekedési kapcsolatainak köszönhetően ez a terület épült be a legsűrűbben és különösen a főutaktól keletre és nyugatra fekvő, közüzemi vízzel és villannyal ellátott Táborhegy és Németfalusi szőlőhegy használati módja és épületállománya közelíti az üdülő jellegét. Az utak által közbezárt déli részek is intenzíven használtak, rendezettek, de inkább kert jellegűek. A földhivatali térkép szerint minden művelési ág megtalálható a területen, szőlő, gyümölcsös elszórtan vagy kisebb csoportokban van, kertművelés gyakoribb, de egyik sem összefüggő. A helyszíni bejárás során egyes útszakaszokon a házak körül díszkerteket, családi házas telkekre jellemző növényzetet láttunk.

A községtől északnyugatra található az Almásd, Várhegy, Rigóhegy, Sürevas részekből álló kertterület. A községből mezőgazdasági úton közelíthető meg, patak völgyekkel tagolt változatos domborzata miatt belső közlekedése nehézkes. A községhez közelebb eső

részeit zömében művelik, a távolabbiak kezdenek beerdősülni. Kevés épülete a zártkertekre jellemző mezőgazdasági tároló, pihenőépület. A Várhegyen régi boronaház, a Rigó völgyben erdőbe ágyazott értékes forrásvidék található.

A községtől keletre eső Cserhegyet átszeli a hegyhátsági út. A tőle északra elterülő rész művelt, pincesorral beépített, a déli részt viszont egyre nagyobb mértékben egybeszántják, hozzácsatolják az intenzíven művelt szántóterülethez. A Cserhegy felső részén lévő mocsár védett gőték élőhelye.

Parlagok

Parlagon hagyott területek kb. 15-20 %-ban vannak jelen és egyre növekvő tendenciát mutatnak, főleg a zártkerti részekben. A mezőgazdasági utak mentén illetve a parlagterületeken a tulajdonosok nem végzik el a gyommentesítést, a területek rendszeres kaszálása nem megoldott, emiatt az allergén gyomok egyre nagyobb teret nyernek. Különösen a megjelenés első évében kell nagy figyelmet fordítani irtásukra, ezáltal tömeges elszaporodásuk megakadályozására.

Majorok

A lakott területtől nyugatra, a vasúton túl egy major (volt TSZ major) található. Területe felaprózódott, a volt istállóknak szarvasmarha- és pulykanévelés folyik, az úthoz közeli részekben kereskedelemmel foglalkoznak.

Állattenyésztés

A majorban nagylétszámú állattartó telep működik: 5 ezer pulykát nevelnek turnusonként, mellettük 20 tehenet is tartanak. Háztájban többnyire csak önellátásra szorítkoznak magángazdáknál összesen kb. 12 db ló, 150-200 db sertés, 15 db szarvasmarha valamint kb. 1500 db baromfi található. A Hegyaljai csárdához tartozó istállóknak kb. 20 lovat tartanak lovaglási és verseny céljal.

Értékelés:

A talaj a mezőgazdaság számára kedvezőtlen, vízgazdálkodása nagyon rossz. A humuszréteg vastagsága kb. 20 centiméter. A kedvezőtlen termőhelyi adottságoknak köszönhetően a terület mezőgazdasági potenciálja alacsony. A földek többsége mezőgazdasági utakkal feltárt. A termeléshez szükséges infrastrukturális háttér kiépített.

Tervjavaslatok:

Nádasd község délnyugati külterülete az Őrségi Nemzeti Park részét képezi. Itt a természeti értékek megőrzésének elsődleges szerepet kell játszaniuk.

A Nemzeti Park területén lévő mezőgazdasági területek védett területnek tekintendők, ahol a gazdálkodást a természetvédelem érdekeit össze kell hangolni. Javasolt egy fenntartható mezőgazdasági struktúra kialakítása, a táj adottságaihoz igazodó ökológiai szemléletű fejlesztések előtérbe helyezésével. Az intenzív mezőgazdasági termelés helyét fokozatosan az extenzív hasznosítási formáknak célszerű átvenniük. Egyidejűleg a termelésből kivont területeket fel kell mérni művelési ág változtatása céljából.

A területen nem folytatható olyan tevékenység, nem helyezhető el olyan létesítmény, amely a meglévő természetközeli élőhelyeket veszélyezteti, a tájkép jellegét döntően megváltoztatja.

A kialakult művelési ágat fenn kell tartani, különös tekintettel a gyepekre.

Szántóterületek esetében:

- Szántóterületeken extenzív jellegű, természet ill. környezetkímélő gazdálkodást szabad folytatni.
- Minimum 4 évente szerves trágya kijuttatást kell biztosítani
- Csak környezetkímélő, gyorsan bomló (sárga és zöldkategóriás) szelektív növényvédőszer alkalmazható
- A kialakult táblahatárok mezsgyéit, gypes táblaszegélyeit, illetve fa és bokorsorokat meg kell őrizni.

Gyepterületek esetében:

- Évente egy vagy két alkalommal kaszálást kell végezni, az első kaszálás időpontját május 15.-e utánra kell halasztani
- A gyepterületek min. 10%-ának kihagyása a kaszálásból, évente váltakozó területrészekben
- Műtrágyázás, felületés, öntözés, gyepfeltörés nem megengedhető
- Felhajtó útvonalak kialakítása nem megengedett
- Szénaelhordást a kaszálást követően egy hónapon belül el kell végezni
- Szántó területeken a beállt gyepek fenntartása érdekében kezdeményezni kell a művelési ág változtatást.
- A területeken égetés nem engedélyezett.

A parlagterületeken a művelési kötelezettséget be kell tartatni, a dűlőutak rendszeres kaszálásáról gondoskodni kell, különösen a felhagyást követő első évben kell a terület gyommentesítését felügyelni.

A kertes mezőgazdasági területeket továbbra is változatlan területfelhasználási besorolás segítségével meg kell őrizni.

Erdőterületek

Nádasdon a tervezett erdőterület 1976,96ha, az erdővel borított terület a földhivatali adatok szerint 1904,6ha, tehát a település igazgatási területének 53,5%-át erdők borítják. Az erdőterületek zömében állami erdők, amelyeknek fő kezelője a Szombathelyi Erdészeti ZRt, amely 1452,20ha (73,5%) állami erdőt kezel. A magán- és önkormányzati tulajdonú erdőterületeken a Körmendi Erdőtervezési Körzet Erdőterve illetve a magán

erdőgazdálkodók üzemterve alapján kell a gazdálkodást folytatni. Az erdők túlnyomóan cseres-tölgyesek, gyertyános tölgyesek, árterekben kőris-, szil- és éger-ligeterdők.

Az erdőterületek megoszlása elsődleges rendeltetés szerint:

- Gazdasági erdő 1229,26ha (62,3%)
- Védelmi erdő(védett és védő) 655,47ha (33,2%)
- Egyéb részlet 89,23ha (4,5%)

Az igazgatási terület délnyugati felén lévő erdők az Őrségi Nemzeti Parkhoz, az északnyugati felén lévők pedig a Natura 2000 hálózatba tartoznak.

Értékelés:

Nádasd erdősültsége az országos átlagot jóval meghaladja. Így az állandó borítottságú terület aránya kedvezően magas. Az erdőterületek kiterjedésüknél fogva a leghangsúlyosabb elemei a tájnak.

Tervjavaslatok:

Az erdőgazdálkodás céljait a természetvédelmi célokkal össze kell hangolni. Törekedni kell a fenntartható erdőgazdálkodás megvalósítására: összetett faj-, és korstruktúrájú állományú erdők jöjjenek létre, ahol a természeti folyamatok szabadon érvényesülhetnek. A vízerózió elleni védelem, a termőföld, a műszaki létesítmények és az emberi környezet védelme érdekében az erdősültség további növelése javasolható.

Nádasd erdőterületeinek kategorizálása:

- Védelmi rendeltetésű erdőterületek
 - védő
 - talajvédelmi erdő
 - mezővédő erdő
 - településvédelmi erdő
 - tájképvédelmi erdő
 - műtárgyvédelmi erdő
 - honvédelmi erdő
 - védett erdők
- Gazdasági erdőterületek

Védelmi rendeltetésű erdőterületek

Védő erdők fajtái, sajátos védelmi feladatai:

- A szántóterületek termőföldjének védelme érdekében javasolt *mezővédő* erdősávok létrehozása, amelyek a defláció elleni védelmen kívül jótékony hatást gyakorolnak a környezetre, ökológiai, rekreációs, tájképi funkciókat is ellátnak.

- A major település felőli oldala mentén a közeli lakóterületek védelme érdekében kiegészítve a meglévő *településvédelmi* erdősávot további erdőtelepítést javasolunk.
- A patakok vízerózióval veszélyeztetett völgyeiben javasolt a már kialakult *talajvédelmi* erdősáv fenntartása.
- A felhagyott agyagbánya és a bezárt hulladéklerakó rekultivációja során erdőtelepítés javasolt (*tájképvédelmi* erdő).
- A honvédség tulajdonába tartozó erdőterületek *honvédelmi* erdőként tartandók fenn.
- Az utak mellett javasolt *műtárgyvédelmi* erdősávok kialakítása.

Az ország erdőterületének növelése, minőségi javítása és védelmi funkciójának fejlesztése érdekében fejlesztési célú támogatás vehető igénybe:

- az erdőtelepítés műszaki befejezéséig nem mezőgazdasági területen az új erdők telepítési munkáihoz, ideértve a tervezést, a talaj-előkészítést, az erdősítést, valamint az ápolást,
- a telepítés befejezésétől számított 10 éven belül a befejezett erdősítések ápolásához, tisztításához,
- mező- és a legelővédő erdősávok, továbbá az utak, a vasutak, a csatornák, a vízfolyások mentén, a települések bel- és külterületein a talajvédelem és egyéb védelem érdekében erdősávok, illetve fásítások tervezéséhez, kivitelezéséhez.

A kiültetésre kerülő erdősávok szélessége 15m-nél ne legyen kevesebb és lehetőleg többszintű növényállományból álljanak, hogy rendeltetésüket be tudják tölteni. Az alkalmazott fajok lehetőleg őshonosak legyenek (kislevelű hársliget, kocsányos- és kocsánytalan tölgy, mézgás éger).

A tervezett véderdő telepítések következtében az erdőterületek mintegy 12,04 ha-ral növekednének.

Védett erdők

A védett természeti területen és a Natura2000 hálózat területén lévő erdő védett erdőnek minősül, amely különösen alkalmas a biológiai sokféleség megőrzésére. A védett erdő különleges kezelést igényel, ahol az erdőgazdálkodás érdekeit a természetvédelem érdekeivel összhangban kell érvényre juttatni. A területeken csak tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodás folytatható.

Gazdasági erdő

Az erdőtervi térkép szerint a Natura 2000 hálózatba tartozó illetve részben a védett természeti területeken lévő erdők gazdasági erdők. Ezek besorolását védelmük biztosítása érdekében célszerű védelmi rendeltetésre változtatni.

A magántulajdonú erdőkben erdőgazdálkodási tevékenységet folytatni csak erdőbirtokossági társulat keretében illetve a társult és egyéni erdőgazdálkodás szabályainak figyelembe vételével lehet.

Az erdő elsődleges rendeltetése mellett a körzeti erdőterv és az üzemterv további rendeltetéseket is meghatározhat.

Az erdőterületeket jelenlegi és tervezett szerepük szerint az erdőről és az erdő védelméről szóló törvénnyel összhangban kategorizáltuk.

Közlekedési területek

A tájban a különböző közlekedési területek közül a következők alkotnak vizuális és ökológiai határokat:

- közlekedési út: 86 sz. főút, 76 sz. főút, a 7446 j. Hegyhátsál - Csákánydoroszló összekötőút; 7447 j. Nádasd - Felsőjánosfa összekötőút, 74167 j. Halogyi bekötőút, Nádasd - Katafa községközi út
- 22. sz. Körmeny- Zalaörs vasútvonal
- mezőgazdasági földutak.

A közutak és a földutak egy részét fás növényzet folyamatosan nem kíséri. A hegyhátsál út Cserhegyet követő részén idős és nagyon szép vöröstölgy fasor található.

Tervjavaslatok:

A tájképet befolyásoló legjelentősebb tervezett fejlesztés a 86.sz. főút elkerülő szakasza, amely elsősorban szántóföldeket érint. A közlekedési létesítmények nyomvonalát, a kapcsolódó műszaki létesítményeket úgy kell kialakítani, hogy azok a legkisebb mértékben zavarják meg a táj jellegét. A meglévő és tervezett közlekedési területeknél figyelmet kell fordítani a kísérőnövényzet kialakítására. A közlekedési utak mindkét oldalát javasolt közlekedésbiztonságot fokozó, többszintes, több korosztályból álló növényállománnyal kiegészíteni, részletes növénykiültetési terv alapján. A védőpáztár tájképpromboló hatásának csökkentésére kerülni kell az erdőtestek átvágását. Megfelelően kialakított vadátjárókat kell biztosítani a vadak számára.

Vízgazdálkodási területek

Ide tartoznak a közigazgatási területet behálózó vízfolyások, árkok, vízfelületek, mocsarak.

Vízfolyások, árkok

Nádasd felszíni vízfolyásokban rendkívül gazdag. A település legjelentősebb vízfolyása a Nádasdi patak, amely a közigazgatási terület középső részén és a teljes belterületen végighúzódik.

Megjegyezzük, hogy a földhivatali térképen jelölt vízfolyások és elnevezésük nem minden esetben egyezik a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságon hivatalosan nyilvántartott közcélú vízfolyások jegyzékével.

Állóvíz

A Nádasdi patakon magánszemély extenzív halastavat létesített, melyben saját használatra őshonos halakat telepít és nevel. A tó vízfelülete 0,3 ha, átlagos vízmélysége 0,80-1,60m.

Egyéb vizes területek

Források

A területen több forrás és forrásvidék is található, amelyek kataszterezése még nem készült el.

- *Rigóvölgyi forrásvidék* a Rigóvölgyben egy 1 hektáros terület– hrsz.: 0289/1, erdő – melyen 10 forrás található. A 10-ből az elmúlt években 4-et kitisztítottak, a többi rendbehozatalára is igény lenne a falu részéről. A terület tulajdonosai a munkálatokban együttműködnének. Ezek a források táplálják a többi patakot a Rigó-, Almásdi- és Várhegyen.
- *Cserhegyen a „Papp csaritnál”* található forrás, amely rendbehozatalára szintén lenne igény
- *Kútkerti bodon kút*, az úrkerthez tartozott egy tó, amiben még régen mostak is, mely forrásai most a Rákóczi utcában egy lakótelken lévő tavat táplálnak.
- *Csébi domb alatti forrás*, amely alulról bugyog ki, és szintén a kitisztítására lenne igény

Mocsarak

A Cserhegy felső részén nagyobb kiterjedésű mocsaras rész található, amely védett gőtéek élőhelye. A terület kitisztítására és túraútvonalba való bekapcsolására szintén igény mutatkozik a település részéről.

A település felszíni szennyezésre érzékeny, különösen a kommunális szennyező források és a mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezések veszélyeztetik.

Lápok

A területen több ex lege védett lápterület található, a védett természeti területek hrsz-it a 8005/2001 (MK 156.) KöM rendelet tartalmazza. A védett területeket a tervlapokon feltüntettük.

A védelem célja a terület biológiai sokszínűségének megőrzése, a láp körül elhelyezkedő erdő és gyepterületek értékes növény és állatvilágának megőrzése, ezáltal a természeti értékek hosszú távú fenntartása.

Tervjavaslatok:

A vízfolyások természetközeli állapotának hosszú távú fenntartása, a vízminőség romlásának megakadályozása.

A patakok mentén kettős védőzóna kialakítását javasoljuk az alábbiak szerint:

- a partéltól számított 50-50 m-es sávon belül a jelenlegi, természetközeli állapotot kell tartani, a hiányzó szakaszokon kialakulását elő kell segíteni, a

növényzettel fedett részeket megváltoztatni csak külön engedély alapján lehet.

- ugyanebben a szélességben környezetkímélő gazdálkodást kell folytatni: csak szelektív permetet, növényvédő szereket szabad használni, gyomirtó szer nem alkalmazható, műtrágyázni tilos.

A források a természetvédelmi törvény erejénél fogva védettek. Kataszterezésük még nem történt meg országos szinten. A források fenntartása, vízminőségük megőrzése kiemelt feladat. A források feltöltését, eltömését és mindennemű szennyezését meg kell tiltani.

A település lakóinak részéről több ősi forrás kitisztítására, újbóli feltárására és bemutatására lenne igény. Ezekben a munkálatokban a lakosság partner lenne. Több forrást szeretnének túraúttal megközelíthetővé tenni, ezáltal a nagyközönségnek is bemutatni. Igény merült fel a falun belül egy iható, illetve egy mosó kút illetve forrás feltárására és bemutatására is.

A védett lápok tartalmazó ingatlanok elsődleges rendeltetése a természeti érték, illetve ezek összefüggő rendszerének a védelme, így ezen területeken lévő mezőgazdasági területeket illetve erdőterületeken védett természeti területként kell kezelni, azokon mindennemű beavatkozást a természet védelmével összhangban kell elvégezni.

További javaslatok:

- a terület szárazabb időszakban esetlegesen kiszáradó részein javasolt a felforró cserjefajok illetve spontán erdősödés visszaszorítása
- javasolt az ökológiai vízháztartás fenntartása, ellenőrzése, ezzel összefüggésben a felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos mindennemű beavatkozást ellenőrizni kell és szükség esetén ezeket meg kell tiltani
- a területeken épület és építmények elhelyezése nem megengedhető
- erdőgazdálkodás csak az elsődleges rendeltetés figyelembe vételével, természetkímélő, a lápterület fennmaradását nem veszélyeztető módon folytatható

3.1.3. Táj- és természetvédelem

Tájképi potenciál

A Rába és a Zala között elterülő hátság a Rába egykori törmelékkúpjából keletkezett úgy, hogy a két folyó mintegy 30-40 méter mélyvölgyet vágott bele. A kiemelkedő területet kisebb patakok is felszabdalták. A terület arculatát aszimmetrikus keresztmetszete és DNy-ÉK-i irányú lejtődése határozza meg. A község tengerszint feletti magassága 230 méter körüli. Külső területének felszíne változatos. Északon tagoltan dombos, délen dombhátak és sík részek váltják egymást. Az északi részekre patakvölgyeket kísérő galériaerdők, míg a déli részekre az összefüggő erdőségek a jellemzőek. Meghatározó elemei a tájnak dombvonulatokon elhelyezkedő nagy kiterjedésű zártkertek.

Javaslatok:

A monokultúrás táblák további tagolása mezővédő erdősávrendszerrel, a meglévő gyepek, erdőterületek, vízfolyásokat övező növényzet és az összefüggő galériaerdők megőrzése, az utakat kísérő fasorok létesítése és fenntartása.

Védett területek

A település külterületének egy része az Őrségi Nemzeti Park területe. A védett részek helyrajzi számait a 4/2004. KöM rendelet tartalmazza.

Ezen területek erdőket, mezőgazdasági területeket, réteket foglalnak magukban, amelyeken mindennemű használatot a természetvédelem érdekeinek kell alávetni.

A 8005/2001 (MK 156.) KöM rendelet értelmében a település igazgatási területén több ex lege védett lápterület található, az ingatlanok védett természeti területnek számítanak.

A településen több terület van, amely természeti értékekben rendkívül gazdag, ezek helyi védelem alá helyezése javasolható.

Egyedi tájértékek

Az egyedi tájértékek felmérésének célja a települések közigazgatási területén található, az adott közösség számára fontos kultúrtörténeti, természeti értékek felkutatása, felvételezése, egyedi tájértékké nyilvánítása, az egyes típusokra vonatkozó kezelési előírások megadásával fennmaradásuk biztosítása.

Településsel kapcsolatos emlék

Épület, építmény

- borona-ház (2036/1 hrsz) Várhegyen található

Termeléssel kapcsolatos emlék

- Pince (Hegyalján a Szarvas csárdával szemben lévő hegyoldalba vájt Batthyányi pince 0188/1 hrsz)
- Jáger ház (0428/2 hrsz)

Vallási emlék:

- Feszületek
 - Cserhegyen 2 fémkereszt az 1198 hrsz út mellett
 - Németfalusi részen az 1828/4 hrsz. telken fából ácsolt kereszt korpuszal, hajlított fémlemez fedéssel
- Szűz Mária kápolna a Tábor hegyen (0149/5 hrsz)

Történelmi eseményekkel, vagy személlyel kapcsolatos emlék:

- Erzsébet emlékmű

Természeti emlék:

Fák, facsoportok, egyéb fásítás

- Erzsébet kert idős vértölgyek, cédrusok, tiszafák

- „Erdő temploma” Cédrusos fasor, amely elvezet egy öreg tölgyfához
- Almásdi hárs- a régi almásdi major maradványaként megmaradt egyetlen hársfa
- Vadgesztenyefa Nádasd és Hegyalja között az út mellett
- Hegyhátsági utat kísérő vöröstölgy fasor a Cserhegytől keletre eső területeken

Forrásfoglalás:

- Bodon kút (Kútkert, 8hrsz)
- Csébi dombi forrásvidék
- Rigóvölgyi forrásvidék
- Cserhegyi forrás

Javaslatok

Táj- és természetvédelmi szempontból elsődleges cél a táj teljesítőképességének (potenciáljának) fokozása: a tájképi adottságok, a kialakult tájszerkezet, tájhasználat, a meglévő természeti értékek, rendszerek, egyedi tájértékek megőrzése, a tervezett fejlesztések tájbaillesztése, a biotóp-hálózat (ökológiai hálózat) fejlesztése, bővítése. Külterületek belterületbe vonásainál figyelemmel kell lenni arra, hogy a táj karaktere, esztétikai és természeti értéke helyreállíthatatlanul ne károsodjon.

A védett erdőknél a biológiai sokféleség fenntartását és természeti értékek védelmét is szolgáló, fenti területekre vonatkozó természetvédelmi kezelési terv szerinti erdőgazdálkodást kell előírni.

A patakokat és a hozzájuk kapcsolódó, természethez közeli állapotban lévő részeket jelenlegi formájukban, hasznosításukban javasolt megtartani. A vízfolyások védelme érdekében partjaik mentén a partvonalától számítva 50-50 m széles vízvédelmi övezet kialakítását javasoljuk. Az ebbe a zónában eső mezőgazdasági területeken a mezőgazdasági tevékenységek korlátozását javasoljuk (lásd előbb). A vízfolyások természethez közeli állapotban lévő partvonalaitól számított 50 m-en belül új épületek, építmények elhelyezését tiltani kell.

Újabb területek belterületbe vonása a védett területeket, illetve értékes természeti területeket ne érintsen. Beépítésre első ütemben a belterületen lévő beépítetlen területeket kell felhasználni, úgy, hogy a település szerkezetében jelentős változás ne történjen. A belterületi erdők beépítését el kell kerülni.

Helyi természeti védelem

Nádasd község 1/2008.(II.14.)sz. rendelete a korábban a Vas Megyei Tanács rendeletével védetté nyilvánított Csörnöc patak menti égeres láprét védettségét továbbra is fenntartja.(79ha 3850m²)

Helyi védelemre javasolt további területek:

- Erzsébet kert a köemlékművel és az idős tölgyekkel, cédrusokkal, tiszafával
- A templomkert az idős gesztenyefákkal, keresztekkel, emlékművekkel

- A Cserhegy felső részén található mocsár, amely gótték élőhelye
- Rigóvölgyi forrásvidék
- A 76.sz. főút közelében, kertes mezőgazdasági területen az 1654/2 hrsz.-on létesített tűlevelű gyűjtemény

1.kép Erzsébet kert

2.kép Templomkert

A helyi védelemre javasolt területek értékei bekerültek az egyedi tájértékek listájába is.

Javaslatok

A táj jellege, a természeti értékek, az egyedi tájértékek és esztétikai adottságok megóvása érdekében:

- gondoskodni kell az épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések külterületi elhelyezése során azoknak a természeti értékek, a mesterséges környezet funkcionális és esztétikai összehangolásával történő tájba illesztéséről,
- gondoskodni kell a használaton kívül helyezett épületek, építmények, nyomvonalas létesítmények, berendezések új funkciójának megállapításáról, illetve ennek hiányában megszüntetésükről, elbontásukról, az érintett területnek a táj jellegéhez igazodó rendezéséről,
- a terület-felhasználás, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és rendszerek, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére,
- művelési ág változtatás, más célú hasznosítás csak a táj jellegének, szerkezetének, a történelmileg kialakult természetkímélő használat által meghatározott adottságoknak és a természeti értékeknek a figyelembevételével lehetséges,
- biztosítani kell, hogy a gazdálkodással összefüggő épületek, építmények, létesítmények és berendezések elhelyezése, mérete, formája, funkciója és száma alkalmazkodjon a táj jellegéhez,
- a táj jellegének megfelelően rendezni kell a felszíni tájsebeket.
- biztosítani kell a jellegzetes tájképi elemek fennmaradását.

3.1.4. Zöldfelületi rendszer

Zöldfelületi adottságok

Nádasd község zöldfelületi rendszerét jelenleg a következő elemek alkotják:

- egyedi telkes lakókertek,
- intézményi zöldterületek és
- utcafásítások, útmenti zöldterek.

Egyedi telkes lakókertek

A településen belüli zöldfelületi rendszer fő meghatározója a házakhoz tartozó lakókertek. Ezek felületei a telkek kb. 60-75%-át teszik ki. Nádasdon a telkek többnyire előkert nélküliek, leginkább vegyes használatúak, haszon és díszkert funkcióval bírnak. A díszkerti részek többnyire a házak közelében helyezkednek el, a veteményesek, gyümölcsösök a házak mögött találhatóak. A fiatalabb családok esetében inkább a pihenő funkciójú díszkert dominál. A régi községmag tömbbelsőit három helyen feltárták és lakótelkeket alakítottak ki. A még megmaradt rendkívül hosszú telkeken ma már csak elvétve van szántó művelés, emiatt megkezdődött az erdősődésük.

Intézményi zöldfelületek

Sportterület

A sportpálya a község délnyugati határában található. Elhatároló növényzete eléggé hiányos, egy-egy nagyobb fa és fiatalabb tuja található körülötte. Az önkormányzat tervezi az öltöző korszerűsítését, szociális helységeinek és akadály-mentesítésének megoldását.

Temetők

A jelenleg működő temető a település keleti részén, külterületen a katafai községszéki út mellett található. Szépen kialakított, parkolóval rendelkezik. Határoló növényzettel ellátott.

A falu 30 évvel ezelőtt bezárt temetője a „Csébi dombi” temető. Szintén szépen karbantartott, sok mives sírrel rendelkezik. Magasnövésű növényzetet többnyire a szélein ültettek.

Polgármesteri Hivatal kertje

A Polgármesteri Hivatal a templom mellett a Kossuth Lajos utcában található. A kúriát Batthyány-Strattmann Fülöp a XIX. sz. közepén építt fel, a birtokrészt felügyelő gazdatiszt lakása volt. Kertjét a faluban „úrkert”-nek nevezték, ma már csak nyomokban található. nagy füvesített udvarral rendelkezik, növényanyaga felújításra, pótlásra szorul.

3.kép Polgármesteri Hivatal kertje

Templomkert

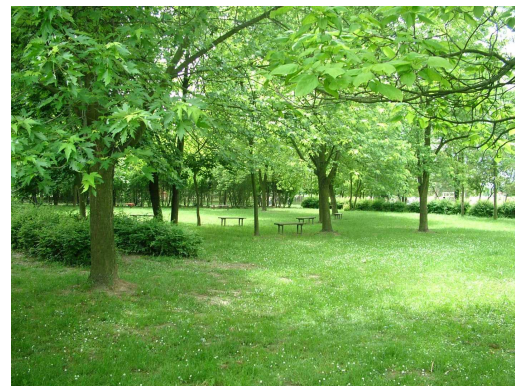
A falu központjában lévő templomkert kulturális és természeti értékekkel egyaránt rendelkezik: idős gesztenyefák és örökzöldek élőhelye,. a területén több kereszt és emlékmű található. Helyi védelme javasolt.

Iskolakert

Az iskola, óvoda és a művelődési ház környéke nagy parkosított résszel rendelkezik, amely többféle rendezvény lebonyolítására is alkalmas. A szépen kialakított, gondozott képet mutató, különböző funkciójú parkrészekbe sétautak vezetnek. Az óvodakert mozgásfejlesztő játékalománya kiemelkedően gazdag, gondosan karbantartott. Jelentős, még funkció nélküli terület kapcsolódik az együtteshez.

4. kép Iskolakert

5. kép Iskolakert

6. kép Óvodakert

Utcafásítások, út menti zöldterek

A falu keleti részén a víztorony mellett nagyobb füves, nem parkosított közterület található, amely alkalmas többféle szabadidős rendezvény megtartására. Többek között a helyi búcsú színhelye.

A falu utcái nagyrészt ásítottak vagy virágágyásokkal, zöldterületekkel ellátottak.

A főút a Petőfi Sándor utcán vezet végig. A lakosság részéről felmerült az igény arra, hogy az elkerülő út megépülése és a forgalom jelentős csökkenése után a meglévő teljes burkolt felület helyett mindkét oldalon zöldsávot kellene kialakítani.

Jelenleg a szélesebb utcák fasorokkal ellátottak. A kiültetett növényanyag főképpen honos gyümölcsfákból áll, de egyre nagyobb teret nyernek a különböző virágos díszfafajok illetve cserjék is. A település növényanyagának egységesítésére törekedni kell.

Több helyütt főképpen utak találkozásánál zöldterek kerültek kialakításra, ezek fenntartásáról gondoskodni kell. A Sipos Béla utca és a Vasúti utca találkozásánál kis játszótér található. Berendezése felújítandó.

Értékelés

A község az 1354 lakosához viszonyítva megfelelő nagyságú zöldfelülettel rendelkezik, de ezek nem önállóak, hanem intézményekhez tartozóak, korlátozottan látogathatók. A zöldfelületi rendszer hiányos, nincsenek közparkok, közkertek, nincs játszótér.

Tervjavaslatok:

Egyedi telkes lakókertek

A falusias zöldfelületi kép megtartása érdekében a meglévő lakótelkeken kialakult zöldfelületi arány biztosítása javasolt az új lakótelkeknél. (legalább 60 %) A díszkertekben a tájidegen, divatos növények elterjedésének kerülését kellene szorgalmazni.

Intézményi zöldfelületek

A *sportpálya* jelenlegi nagysága és berendezése az igényeknek megfelelő. Javasoljuk kétszintes növényállománnyal (cserje-, és fasor) körbevenni, összesen legalább 15 m szélességben.

A *Csébi dombi temetőt* kegyeleti parkká kívánja nyilvánítani az önkormányzat. A sírhelyek kataszterezése megtörtént. Kertészeti tervek alapján fásítással, a gyalogos felületek megfelelő kialakításával kell méltó környezetüket létrehozni.

Az *új temető* bővítése nem szükséges, a tartalék terület rendelkezésre áll. Az önkormányzat kolumbárium kialakítását és a ravatalozó épületének felújítását tervezi.

Az *iskolakertben* a pihenő-berendezések számának további növelését javasoljuk.

Utcafásítások, út menti zöldterek

A meglévő utcákban, ahol nincs, de megfelelő hely áll rendelkezésre fasorok telepítését javasoljuk. Az új feltáró utak szélességének tervezésekor gondolni kell a zöldfelületi igényekre is. A fásítás tervezésénél figyelemmel kell lenni a közművekre, a keresztezésekben a belátás biztosítására. Lehetőleg a táj jellegéhez illő fafajok (elsősorban gyümölcsfák és csak díszváltozatai) kerüljenek kiültetésre. A Sipos Béla utca déli részén kialakított játszóteret fel kellene újítani, játékkallományát EU-s szabványoknak megfelelően kialakítani, vagy növényanyagát fejlesztve parkosítani, ha az önkormányzat a továbbiakban csak egy teljesen újonnan kialakított játszóteret kíván fenntartani.

Az utca- és térfásításokat csak részletes kiültetési tervek alapján szabad elvégezni.

Tervezett közpark, közkertek, egyéb zöldfelületek

A Csébi dombi bezárt régi temető területét *kegyeleti parkká* kívánja kiépíteni az önkormányzat

A Dobó István utca folytatása mellett a Petőfi Sándor utca és a vasút között a „Római Túra” úthoz kapcsolódó *pihenőkert* hozható létre a bakancsos és kerékpáros túrázók számára.

Az Ifjúság utca és a Dobó István utca tervezett tömbfeltáró útjának fordulóit összekötő gyalogos út környezetében pihenő és játszó építményekkel felszerelt közkert alakítható ki. A Polgármesteri Hivatal udvarán megvalósítható a jelenleg hiányzó, Eu normáknak megfelelő, növényzetbe ágyazott, komplett *játszótér*.

A Kossuth Lajos utca és a régi temető között génmegőrző céllal *hagyományos fajokból álló gyümölcsös*, szezonálisan a termés nyers és feldolgozott változatainak kínálatával.

A (7/3 egy része és a 8 hrsz) zöldterület *vizenyős és meredek felszínű belterületi terület*, ahol a vízelvezető árok és a növényzettel való állandó fedettség fenntartandó.

A hegyhátsági út -Táncsics Mihály utca kereszteződésében a víztorony melletti területen a *szabadidő aktív eltöltésére alkalmas árnyékolt, gyepes terület* alakítható ki.

A Nádasdi patakon létesített magántulajdonú extenzív halastó környékén *ligetes gyepterület kialakítását* javasoljuk.

3.2. Közlekedésfejlesztési javaslat

3.2.1. Regionális közúti kapcsolatok

Nádasd község Vas megyében, Körmend és Zalalövő között, a Rába folyó jobb partján a fekszik. A községet átszeli a 86 sz. országos II. rendű főút, mely az E-65 út magyarországi része és ezen biztosított a kapcsolat Szlovénia és Szlovákia felé illetve az M-1 (E75) útra.

Szombathelytől való távolsága 34km. A 86 sz. útról az igazgatási terület északi részén ágazik le a 76 sz. II. rendű főút amelyen haladva a szomszédos megyeszékhely, Zalaegerszeg mindössze 27 km-re fekszik.

A 86. sz. főút Körmend keleti belterületi határa mellett keresztezi a 8. sz. főutat, amelyen Szentgotthárd irányában 35 km-re érhető el Ausztria a Rábafüzesi határátkelőn át.

3.2.2. Kistérségi kapcsolatok

A 86 sz. főút összeköttetést biztosít az 5 km távolságban fekvő Körmenddel, a kistérség központjával. A környező községek több útvonalon is megközelíthetőek. Egy községközi út révén közvetlen összeköttetés van a szomszédos Katafával. A belterületen áthaladó 7446 j. Hegyhátsál - Csákánydoroszló összekötő úton elérhető Halogy és Hegyhátsál, majd közvetve több kistérségi település. A 86 sz. főútról ágazik le a 74167 j. Daraboshegyi bekötőút valamint a 7447 j. Nádasd- Felsőjánosfa összekötő út is.

Térségi kapcsolatok fejlesztése

Magyarország gyorsforgalmi úthálózatának hosszú távú fejlesztési térképe a 8-as úttal majdnem párhuzamos vonalvezetéssel tartalmazza az M8-as gyorsforgalmi utat. Ezen nyomvonal a Magyarország gyorsforgalmi úthálózata "Nagytávú fejlesztés"-en található meg.

A Megyei Területrendezési Terven szerepel a 86 sz. másodrendű főút községek belterületét elkerülő szakaszának nyomvonala. A nyomvonal a jelenlegi 86-os és 76-os sz. főutak csomópontjából indulna ki, átvezetne a jelenlegi zártkerti részen és a község belterületének délkeleti sarkánál ágazna ki belőle a 76 sz. főút. A nyomvonal csomópont utáni szakasza a domborzati viszonyok miatt körülményesen valósítható meg.

Időközben a VIA FUTURA Kft. több változatban elkészítette az elkerülő út tanulmánytervét. A legkedvezőbb változat kiválasztásához a község a következő feltételek teljesülését fogalmazta meg:

- A kertes mezőgazdasági területeknek a háztartások önellátása mellett fontos kikapcsolódási-feltöltődési szerepük is van, s ezt semmiképpen nem szeretnék megzavarni a területükön átvezetett elviselhetetlen mértékű gépkocsi és kamionforgalommal,

- az előbbiekből következően a 86-76sz. utak csomópontjából a 76 sz. út jelenlegi nyomvonalán kiinduló változatot tartják megfelelőnek,

-a további szakasz a község lakóterületének határától minél távolabb haladjon,

-annak érdekében, hogy a lakóterület és a kertes területek jelenlegi útkapcsolatain kerékpárral és egyéb lassú járművekkel a jövőben is biztonságosan lehessen közlekedni, a 76.sz út elkerülő szakaszára új nyomvonal kijelölését javasolják.

A terveken a Megyei Terv szerinti és a tanulmánytervben javasolt nyomvonalakat és csomópontokat is feltüntettük.

A községnek elemi érdeke fűződik az elkerülő út megvalósulásához és ezzel a lakóterület kamionforgalomtól való mentesítéséhez. A Nyugat-magyarországi Statisztikai Régió Közlekedésfejlesztési Terve nagytávon, 2020 és 2034 között szerepelteti a nádasdi elkerülőt (46.sz. projekt), a kormányprogram viszont 2008 és 2011 között Körmentől Rédicsig a 86. sz út 11,5 tonnára méretezett burkolatmegerősítését tartalmazza. A helyi gyalogos és kerékpáros közlekedés a helyiek megítélése szerint veszélyes, ha biztonságosabbá tétele a burkolatmegerősítéssel együtt nem történik meg, a jelenlegi állapot marad fenn 20 évig. Az elválasztott kerékpárút megépítése a csapadékvíz elvezető árkok lefedésével nagy értékű beruházás, ehelyett célszerű lenne az elkerülő út építésének előrehozása.

Az utak forgalmi adatai

A településen igazgatási területére eső teljes úthálózat hossza kb. 11 km. Az önkormányzat kezelésében összesen 7,5 km út van. A településen több helyütt az utak felújításra szorulnak.

A meglévő úthálózatra vonatkozó forgalmi előrebecslést az alábbi táblázat tartalmazza:

Út megnevezése	Szelvény	2003-as forgalomszámlálási adatok (E/nap)	2015-ös becsült forgalmi adatok (E/nap)
86 sz. II. rendű főút	45+220	6026	10847
7446 j. ök út	6+100	611	1100
7447 j. ök út	0+050	1031	1856
74167 j. bk. út	2+500	886	1595

Amennyiben az elkerülő út a közeljövőben nem épül meg, a következő szempontok figyelembe vételét javasoljuk az átkelési szakasz tervezésénél:

- **Sebességcsökkentés**
Sebességcsökkentő illetve korlátozó forgalomtechnikai eszközök alkalmazása (településkapuk, sebességkijelző táblák stb)
- **Kerékpárút**
A csapadékvízlevezető árkok lefedésével nyert sávban korláttal biztosított, elválasztott kerékpárút kialakítása.
- **Kerékpárosok átvezetése:**
Vas Megye Területrendezési Terve szerkezeti tervlapja regionális kerékpárutat jelöl Körment irányából a 86sz. út mellett a 7447j. Nádasd-Felsőjánosfa út csomópontjáiig, ahol az az Őrség felé ráfordul az útra.
A regionális kerékpárútból kistérségi kerékpárút ágazik ki Halogy felé a 7446 j. Hegyhátsál-Csákánydoroszló útra.

Ezen túl a helyiek a Várkert nevű zártkerti részt kerékpárral a Kossuth Lajos utca folytatásában lévő mezőgazdasági úton közelítik meg.

- **Gyalogosok átvezetése**
A 74 321 j. Nádasd állomáshoz vezető úthoz gyalogos átkelőhelyet kell kialakítani. A Borostyánkő utat követő túraútvonal a Dobó István utcán halad, pihenőparkja a Petőfi utca túloldalán lesz, átkelését biztosítani kell.
- **Parkolás**
Az út melletti szolgáltatások a Vasút utca csomópontjának környezetében csoportosulnak, a parkolással ezen a szakaszon foglalkozni kell.
- **Új útsatlakozások:**
A Bajcsy- Zsilinszky és a Vasúti utca között hozzávetőlegesen félúton tömbfeltáró új kiszolgáló út kivezetése.
A déli belterülethatár mellett az út keleti oldalán kamionforgalmat bonyolító logisztikai központ útsatlakozásának kialakítása.

Csomópontok

A legfontosabb csomópont a 86 sz. főútból a 76 sz. főút kiágazása az igazgatási terület északi részén. A tervezett elkerülő út megépülésével ez a csomópont áttevődik a belterület keleti része melletti külterületi részre.

A község belterületén a 86 sz. főút több mellékúttal alkot csomópontot.

CS1- a 86 sz. főút és a 76 sz. főút csomópontja, teljesen kiépített járműosztályozóval ellátott

CS2- a 86 sz. főút és a 7446 j. Hegyhátsál - Csákánydoroszló ök út csomópontja, kiépített

CS3- a 86 sz. főút és a 7447 j. Nádasd - Felsőjánosfa ök út csomópontja, kiépített

CS4- a 86 sz. főút és a 74321 j. állomási hozzájáró út csomópontja, kiépített

A csomópontok fejlesztésénél a gyalogos-, és kerékpáros átvezetés igények figyelembe vételét javasoljuk.

3.2.3. Helyi kiszolgáló utak fejlesztése

Új kiszolgáló utak:

- **A KI-1 jelű tömbfeltáró zsákutca**, a Dobó István utcából indul ki déli irányba a patak előtt fordulóval. Az Ifjuság utcával az ottlakók kérésére az átmenő forgalmat elkerülendő csak gyalogos úttal lett összekötve.
- **A KI-2 jelű tömbfeltáró zsákutca** a Bajcsy-Zsilinszky utcáról indul ki a tömbbelső feléig. Távolatban, ha igény lesz rá folytatható az iskola telkéig és a fordulótól merőlegesen egy kiágazás után a Petőfi utcára is kiköthető.
- **A KI-3 jelű út a Kútkert községrészen** a Kossuth Lajos utca és az Ady Endre utca közötti átkötés, egyben az ettől északabbra lévő, jelenleg alig járható szakasz megszűnik.
- **A KI-4 jelű út a Dobó István utca** keleti szakaszából kiágazó keskeny, jelenleg zsák Kossuth Lajos utcát köti össze a tervezet KI-1 úttal. Az utcában egyirányú forgalmi rend javasolt.

- A **KI-5 jelű új rövid kiszolgáló út** a Vasút utcából az iskola és óvoda parkolójának megközelítését, valamint a társasházak közterületi kapcsolatát biztosítja.
- A **KI-6 és -7 jelű utak** a németújfalusi zártkertek belső közlekedési rendszerének javítását szolgálják, egyben egyes útcsatlakozások a főutakra megszűnnek.

3.2.4. Gyalogos utak fejlesztése

Meglévő **Gy-1 jelű önálló gyalogút** vezet az oktatási intézmények parkolójához a Kossuth Lajos utcából.

Új önálló gyalogutak építését tervezi az önkormányzat az alábbi helyeken:

- **Gy-2 jelű** a zsák Ifjúság utca és a szintén zsák északi tömbfeltáró utca összekötésére kisebb tervezett közkerten keresztül, a Nádasdi patakon gyaloghíd építendő
- **Gy-3 jelű** a Polgármesteri Hivatal udvarában létesítendő játszótér megközelítésére a Vasúti utcából
- **Gy-4 jelű** a Hegyhátsági út és a Vasúti utca között a horgásztavat övező zöldterület mellett a 169hrsz.-ú meglévő földútból sétány kialakítása, amely a babakocsis sétáltatás és a fiatalok találkozó helyévé válhatna.
- **Gy-5 jelű** a Temető utca és a Bajcsy-Zsilinszky utca között a kegyeleti park és a tervezett bemutató gyümölcsös mellett

3.2.5. Kerékpárutak fejlesztése

A Megyei Területrendezési Terv *regionális jelentőségű útvonalat* jelöl Körmentdtől a 86. sz. főút községen áthaladó szakaszán, letérve a 7447 j. Nádasd-Felsőjánosfa út vonalára Órimagyarósd felé.

Kistérségi kerékpáros útvonal a 86 sz. főútról tér le és a 7446 j. Hegyhátsál-Csákánydoroszló ök úton vezet Halogy majd Csákánydoroszló irányába, illetve másik ága a 76 sz. főút vonalán indul Katafára, a község déli részén letér Döröske felé.

Az igazgatási területen a másodrendű főutak mentén már a jelenlegi forgalom nagysága, a mellékutak mentén viszont a távlati becsült forgalom nagysága az utak számára kijelölt szabályozási szélességen belül önálló kerékpárutak kialakítását teszi szükségessé.

A 86 sz. főút átkelési szakaszán Petőfi utcában mindkét oldalon kijelölt kerékpársáv található. A jelentős forgalomnagyság miatt a kerékpársáv használata veszélyes, ezért az önkormányzat szükségesnek tartja útpályától elválasztott kerékpárút kialakítását a jelenlegi nyílt csapadékvíz-elvezető árok lefedésével.

3.2.6. Az utak kategóriába sorolását a HÉSZ tartalmazza, keresztmetszeti kialakításukat a mellékelt mintakereszt-szelvények ábrázolják.

3.2.7. Védőtávolságok

A 86 sz. főút, a 76 sz. főút az országos főúthálózat részei, védőtávolságuk külterületen az úttengelytől számolva 100-100 m, a 7446 j. Hegyhátsál - Csákánydoroszló ök út, a 7447 j. Nádasd - Felsőjánosfa ök út és a 74167 j. Daraboshegyi bk út az országos mellékút hálózat része, védőtávolságuk külterületen az úttengelytől számolva 50-50 m. A 22. sz. vasútvonal védőtávolsága tengelytől számítva 50-50m.

3.2.8. Parkolás és fejlesztése

Az intézmények parkolása általában telken belül megoldott. Az új temető parkolója a Táncsics Mihály utca végén és a Katafára vezető út mellett az árok lefedésével lett megoldva. A sportpálya öltöző melletti belső füves parkolóját a 0329 út mellett szintén az árok lefedésével egészítették ki.

Új parkoló alakítandó ki:

- a Művelődési Házhoz a Vasúti utcáról nyílóan saját telken belül
- a Petőfi Sándor utca parkolási gondjainak enyhítésére az állomáshoz vezető útról nyílóan a 790hrsz telken
- a Temető utca nyugati ágának végén a kegyeleti park és a bemutató gyümölcsös kiszolgálására

A Vasúti utcában az intézményi és szolgáltató központ környezetében közterületen az árok lefedésével leállósáv építhető.

3.2.9. Közúti tömegközlekedés és fejlesztése

A közúti tömegközlekedést a Vasi és a Zala Volán járatai biztosítják.

A községet az alábbi járatok kötik össze az ország és a kistérség településeivel.

A községben található hivatalos autóbusz megállóhelyek:

- Nádasd, elágazás
- Nádasd, Petőfi út 10.
- Nádasd, autóbusz váróterem
- Nádasd, Bajcsy-Zs. u.

Viszony	munkanapokon	iskola előadási nap	munkaszüneti napok kivételével naponta	naponta
Körmend -Halogy				
oda	3		1	1
vissza	4		1	
Körmend -Telekes				
oda	1	2		1
vissza	2	1		
Körmend - Zalaegerszeg				
oda			6	
vissza	1		5	
Körmend -Zalalövő				
oda	3			1
vissza	4		1	
Körmend - Őriszentpéter				
oda	1		1	1
vissza	1			2
Körmend -Döröske				
oda	2		1	2
vissza	3		1	1
Körmend - Gersekarát				
oda			1	
vissza	2			

A meglévő autóbusz megállóhelyek rendelkeznek szilárd burkolatú peronnal és szabványos szegéllyel.

Az önkormányzat szeretné elérni, hogy a körmendi piac idején a járatok bekanyarodjanak a templomkertnél lévő megállóhelyre. Ez ügyben tárgyalnak a Volán társasággal.

3.2.10. Vasúti közlekedés és fejlesztése

Nádasd a Körmend - Zalalövő 22. sz. vasúti vonalon fekszik. Ez csatlakozik a Körmendről elágazó Szombathely - Szentgotthárd 21. sz. vasúti vonalhoz.

A 21. sz. vasútvonal a grazi vasútvonalhoz kapcsolódik, a 22. sz. Zalalövői vonal pedig Zalaegerszegen át Lenti felé Szlovéniával biztosíthat kapcsolatot.

A magyarországi vasútvonal hálózathoz Szombathelyen keresztül illetve Zalalövő majd Zalaegerszegen keresztül kapcsolódik Nádasd.

Naponta Zalalövő felé 6 járat, Körmend fele pedig 8 járat közlekedik, 2 járatpár Hodos és Körmend Közt közlekedik nádasdi megállással.

A vasútvonal rekonstrukciója a közelmúltban fejeződött be.

3.3. KÖZMŰFEJLESZTÉS

3.3.1. Vízgazdálkodási tervfejezet

Domborzati és hidrológiai viszonyok

Nádasd község belterülete a Vasi Hegyhát egyik É-i lejtőjére települt, közel a Csörnöc-Herpenyő és a Rába völgyéhez. A domborzat erősen tagolt, a jellemző lejtésirány É-i. A lejtőkön kisebb-fokú erózió tapasztalható. A belterület vonatkozásában a legalacsonyabb terepszint 215,00 mBf, a legmagasabb 247,50 mBf. Ugyanez a teljes közigazgatási területre vonatkozóan 187,00 mBf és 252,50 mBf. A belterület és a 3 különálló tömbben lévő zártkertek a közigazgatási terület északi részén helyezkednek el. A déli területeket erdő borítja.

A terület évi középhőmérséklete 9,5 C°. A csapadék maximumok július-augusztus hónapokra esnek, a 24 órás csapadék maximum 70-75 mm. Az éves átlagos csapadék mennyisége 750-800 mm.

A területen jelentős felszíni lefolyással kell számolni. Belterületi csapadékvíz-elvezetés szempontjából a nyári, rövid idejű nagycsapadékok a mértékadók, de nem szabad figyelmen kívül hagyni a téli, fagyott talajra hulló csapadékokat, illetve hóolvadást.

Felszíni és felszín alatti vizek

Felszíni vizek

A terület csapadékvizeinek fő befogadója a község közigazgatási területétől É-ra, a közigazgatási területen kívül haladó Csörnöc-Herpenyő jelentősebb közcélú vízfolyás, melynek kezelője a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság.

A területen több helyi jelentőségű közcélú vízfolyás van, melyeknek kezelője az Őrségi Vízrendezési és Talajvédelmi Társulat. Ezek:

Nádasdi patak

Rendezett állapotban lévő élővízfolyás. Nyomvonala a Kossuth utcától K-re halad. Befogadója a Csörnöc-Herpenyő. Vízyűjtő területe 9,8 km². Hossza 5,7 km. A torkolattól a Csalókuti patak becsatlakozásáig terjedő szakasz kezelője a Vas Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Vas Megyei Földművelésügyi Igazgatósága Szombathely, üzemeltető az Őrségi Vízrendezési és Talajvédelmi Társulat. A területről érkező csapadékvizek befogadására és továbbvezetésére alkalmas.

A Hegyhátsági úttól délre, a 3+650 - 3+740 km szelvények között völgyzárógátas extenzív halastó épült. A halastó vízfelülete 0,3 ha, üzemi vízszintje 230,40 mBf.

Csalókuti árok

A Nádasdi patak balparti mellékága. Nyomvonala a Petőfi és Kossuth utcák közötti területen halad. Vízyűjtő területe 2,7 km². Hossza 3,7 km. Részben rendezett állapotú, a területéről érkező csapadékvizek befogadására és továbbvezetésére alkalmas.

Pille-ér

A terület É-Ny-i részén, a 2. sz. zártkerti területen halad át. Befogadója a Csörnöc-Herpenyő.

Vízgyűjtő területe 4,5 km². Hossza 6,3 km. Két jobbsparti mellékága szintén a zártkerti területen halad át. Medre ősállapotú. A terület csapadékvizeinek elvezetését biztosítja.

A terület D-K-i erdős részén a Katafai és Hegyhátsági patakok felső szakaszainak nyomvonala halad. Mindkét patak kezelője az Őrségi Vízrendezési és Talajvédelmi Társulat.

A Katafai patak befogadója a Csörnöc-Herpenyő. Vízgyűjtő területe 6,2 km², hossza 5,6 km. Alsó szakasza részben rendezett, felső szakasza a nádasdi erdős területen ősállapotú.

A Hegyhátsági patak befogadója a Hegyaljai patak. Vízgyűjtő területe 4,5 km², hossza 4,0 km. Alsó 2,8 km hosszú szakasza rendezett, felső szakasza a nádasdi erdős területen ősállapotú.

Felszín alatti vizek

A település közigazgatási területén jelentősebb vízáadó rétegek nincsenek. Nádasd község közigazgatási területét sem távlati-, sem sérülékeny üzemelő ivóvízbázis hidrogeológiai védőterület nem érinti.

A talajvízszint a domborzati viszonyoktól függően változó. Az alacsonyabban fekvő területeken 1,5-3,0 m közötti, a magasabban fekvő területeken 8,0-10,0 m körüli mélységben van.

Vízkárelhárítás

A területen belterületet veszélyeztető árvíz-, illetve belvízveszély nincs. A község közigazgatási területének É-i részét érinti a Csörnöc-Herpenyő időközönkénti kiöntése. A kiöntési határ vonalát a szerkezeti- és szabályozási terven feltüntettük. A Csörnöc-Herpenyő medre erősen feliszapolódott, növényzettel benőtt, nem tudja kiöntés nélkül elvezetni az érkező nagyvizeket. Általában évente kétszer – tavasszal és ősszel – kilép a medréből, és a környező mezőgazdasági területeket elönti. A visszamaradó víz helyi vízkárokat okoz.

Helyi vízkárokat idéz elő még a déli területekről érkező külvíz is. A tavaszi hóolvadáskor, illetve a nagyobb intenzitású esőzések esetén délről a belterület felé érkező csapadékvizek a Kossuth utca déli végénél, a Bajcsy-Zsilinszky utca keresztezése környékén és a Táncsics Mihály utcától K-re, illetve a Hegyhátsági úttól D-re eső területeken okoznak problémát.

A délről érkező külvizek ellen a belterületi ingatlanokat a Bajcsy-Zsilinszky utca déli oldali útárkának kiépítésével lehet védeni. Az útárkot befogadóig kell kiépíteni, amely lehet a Nádasdi patak, illetve a Táncsics utca Ny-i útárka.

A Táncsics Mihály utcától K-re, és a Hegyhátsági úttól D-re eső területeken problémát okozó csapadékvizek elleni védekezés érdekében a belterületi szakasz déli szélén depónia építését javasoljuk, melynek déli oldalán talpárok kiépítésével lehet az összegyűlt vizet elvezetni a Táncsics M. u-i útárkba. A külterületi részen mezőgazdasági módszerekkel – őszi mélyszántás, tavaszi-őszi vetés előtti talaj-előkészítés gondos elvégzésével lehet javítani a talaj szerkezetén, hogy a felszínen megálló vizeket hamarabb be tudja fogadni.

Belterületi csapadékvíz elvezetés

Jelenlegi helyzet, területi fejlesztéshez nem kapcsolódó, szükséges beavatkozások

A településen nyíltárkos csapadékvíz elvezető rendszer épült ki. Az utcák zöme kétoldali útárkokkal rendelkezik. Zárt csapadékcatorna a Petőfi utca (86-os számú főközl. út) keleti oldalán a Vasút és a Bajcsy-Zsilinszky utcák közötti kerékpár út alatt épült ki.

A meglévő útárkok helyenként feliszapolódtak, a szelvényméretük nem megfelelő, az út alatti csőátereszek, illetve kapubejárók több esetben eltömődtek, nem tudják elvezetni a vizet.

A nyíltárkos csapadékvíz elvezető hálózat karbantartására, az árkok kiiszapolására, a műtárgyak tisztántartására folyamatosan nagy gondot kell fordítani. Ellenkező esetben a csapadékvizek nem megfelelő elvezetése miatt helyi vízkárok alakulhatnak ki.

Néhány szükséges beavatkozás a meglévő csapadékvíz elvezető rendszeren:

- A belterület É-i részén vezet át a Nádasdi patak egyik balparti mellékága. Az alsó külterületi szakaszán nincs kiépített meder, a víz a terepmélyedésben folyik a befogadóba. A rendezett medret a befogadóig ki kell építeni.
- A Rákóczi Ferenc és a Vasút u. keresztezésében nincs megoldva a Rákóczi utcai útárkok továbbvezetése. A Rákóczi utca Ny-i útárkát be kell kötni a Vasút utca - ezen a szakaszon meglévő - D-i útárkába, míg a K-i oldali útárkok továbbvezetéséhez a Vasút utca Nádasdi patak felé eső szakaszán ki kell építeni a D-i útárkot.
- Szintén nincs megoldva a Rákóczi Ferenc utcai útárkok továbbvezetése a Hegyhátsági út csatlakozásánál. Az útárkokat be kell kötni a Hegyhátsági út É-i útárkába.
- A Sipos Béla utcában kétoldali útárkok épült ki. A lejtésirány É-i, az útárkoknak a forduló után nincs továbbvezetésük. Az utca É-i végétől K-i irányba a Nádasdi patakig ároknyomvonalat, vagy füves vápát kell kiépíteni a csapadékvizek befogadóba történő továbbvezetése érdekében.
- A Vasút utca 86-os főút és a vasúti pálya közötti szakaszát keresztezi egy árok, melynek nyomvonala a Vasútállomástól indul dél felé. Az út alatt egy rossz állapotú csőáteresz van, az ároknyomvonal tovább vezet dél felé, majd véget ér. Szükséges a csőáteresz átépítése, valamint az árok bekötése a Csalókuti patak mellékágába. Ezen kívül a Vasút utca ezen szakaszán a kétoldali útárkot is ki kell építeni.
- A Bajcsy-Zsilinszky utca 86-os főút melletti, É-D-i irányú szakaszán jelenleg nincs kiépített útárkok. Az utca csapadékvíz elvezetését zárt csatorna kiépítésével javasoljuk megoldani.
- A belterületen lévő többi szűk keresztmetszetű utcában is zárt csapadékvíz elvezető csatorna kiépítését javasoljuk.
- A Petőfi utca (86-os főút belterületi szakasz) K-i oldalán kerékpárút kiépítését tervezik. A szabályozási terv szerint mindkét oldalon megszűnik a nyílt útárkok, a csapadékvíz elvezetést zárt csapadékcatorna építésével biztosítják.

Fejlesztési területek csapadékvíz elvezetése

Lakóterületi fejlesztés

- A Táncsics Mihály utca É-i irányba történő folytatásaként 15 db lakótelek kialakítását tervezik. Az utca ezen szakasza É-i irányba lejt. A kétoldali útárkot ki kell építeni a Katafai útig, majd a Nádasdi patakig való továbbvezetésről is gondoskodni kell.

- A Hegyhátsáli u. D-i oldalán kialakításra kerülő 9 db lakótelek csapadékvíz elvezetése az utca D-i oldali útárkának kiépítésével, és befogadóig történő vezetésével biztosítható.
- Dobó István utcában a tervezett szabályozás szerint az É-i oldalon kerül kialakításra útárok. Az É-i oldalon tervezett 10 db lakótelek (sorház) csapadékvíz elvezetése az É-i oldali útárokkal biztosítható.
- A Dobó I. utcától D-re, új utcanyitással kialakításra kerülő 29 db lakótelek, és az új utca csapadékvíz elvezetése a kétoldali útárok kiépítésével biztosítható. Az útárkokat út alatti áteresszel be kell kötni a Dobó utca É-i útárkába.
- A Bajcsy-Zsilinszky és Vasút utcát összekötő új utcanyitással kialakítandó 45 db, nagytávon + 25 db lakótelek és az utca csapadékvíz elvezetését az utca két oldalán kiépítésre kerülő útárkok segítségével biztosítható. Az útárkokat A Vasút utca D-i oldalán tervezett zárt csapadékcsatornába kell bekötni.

Vállalkozói terület fejlesztések

- A Halogy felé vezető közúttól É-ra elterülő volt TSZ major északi sávjában 6,43 ha nagyságú különleges mezőgazdasági célú gazdasági terület, valamint az út melletti sáv és a majortól Ny-ra lévő bővítménye, összesen 8,3 ha nagyságú kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület csapadékvíz elvezetése telken belüli csapadékvíz elvezető hálózat kiépítésével, és a közút É-i útárkába való kivezetéssel biztosítható. A közút útárkát befogadóig ki kell építeni.
- A település D-i szélén kialakításra kerülő 7,03 ha nagyságú kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület csapadékvíz elvezetése telken belüli csapadékvíz elvezető hálózat kiépítésével, és a Bajcsy-Zsilinszky utcai csapadékvíz elvezető rendszerhez történő csatlakozással biztosítható.

Vízellátás

Jelenlegi helyzet

település vízellátását a Nádasd, Katafa, Hegyhátsál és Hegyháthodász körzeti vízmű biztosítja, melynek üzemeltetője a VASIVÍZ Zrt. Körmendi Üzemmérnöksége. A vízbeszerzés 3 db mélyfúrású kútból történik, melyek közül 2 db Katafán, és 1 db Hegyháthodászon van. A vízmű mértékadó kapacitása 662 m³/nap. A körzeti vízműről ellátott települések átlagos napi vízfogyasztása 280 m³, csúcsfogyasztás 380 m³/d. A rendszeren 2 db víztároló épült: egy 100 m³-es alacsonyítároló Katafán, túlfolyó szintje 243,24 mBf, és egy 150 m³-es magastároló Nádasdon, melynek túlfolyó szintje 274,01 mBf.

Nádasd belterületén a vízellátó hálózat 80-100-150 mm átmérőjű azbesztcement csövekből épült ki. Egyedül az Ifjúság utcában van NA 100 KM-PVC ivóvíz vezeték. A kiépítettség a belterületen teljeskörű. A hálózat 9,8 km. Vízellátó hálózat épült még ki a település külterületén, az un. Németfalusi hegy és a Tábor hegy zártkerti területeken. Mindkét rendszer belső hálózatként üzemel, 1-1 főmérővel van ellátva. A Németfalusi hegy vízellátó hálózatának megtáplálása Katafa felől, míg a Táborhegy vízellátása a Nádasdi hálózatról, a Kossuth és a Petőfi utcák keresztezési pontjától kiinduló D 90 KPE vezetéken keresztül történik.

Fejlesztési területek vízellátása

Lakóterületek

1. Hálózatbővítés nélküli lakóterület fejlesztések

- Táncsics Mihály u. folytatása É-i irányba 15 db lakótelek kialakítással. Az utcában a tervezett lakótelkek előtt is elhalad a 150-es víznyomócső, mely biztosítja a tervezett lakóterület bővítés vízellátását.
- Hegyhátsáli út D-i oldalán 9 db új lakótelek kerül kialakításra. Az utcában ezen a szakaszon kiépült 150-es víznyomócsőről biztosítható a tervezett lakótelkek vízellátása.

2. Hálózatbővítéssel járó lakóterület fejlesztések

- Új utcanyitás nélkül kerül kialakításra a Dobó István u. É-i oldalán tervezett lakóterület fejlesztés, ahol 10 db lakótelket (sorház) terveznek. A Dobó István utcában jelenleg nincs vízvezeték. A tervezett ivóvíz vezeték nyomvonalát javasoljuk a Dobó István utca Ny-i végén a Petőfi Sándor utcai, illetve a Dobó István u. K-i végén a Kossuth L. utcai 80-as vízvezetékkel összekötni.
- Új utcanyitással (tömbbelső feltárással) járó lakóterület fejlesztést terveznek a Dobó István utcától D-re, ahol 29 db lakótelek kerül kialakításra. A tervezett utca nyomvonalában kiépülő vízvezeték a Dobó István utcában kiépülő vízvezetékéről lehet lecsatlakoztatni.
- Szintén új utcanyitással (tömbbelső feltárással) terveznek kialakítani 45 + nagytávon 25 db lakótelket a Petőfi-Bajcsy-Kossuth-Vasút utcák által körbehatárolt területen, a Nádasdi patak két oldalán. A tervezett új utca nyomvonalában haladó vízvezeték a Vasút utcai vízvezetékéről leágaztatva lehet kiépíteni déli irányba vezetve.

Vállalkozási terület

- Különleges terület-mezőgazdasági célú gazdasági területfejlesztést terveznek a vasútvonaltól Ny-ra, a 0315 hrsz-ú út É-i oldalán, a volt TSZ major és hozzá kapcsolódó legelő területén. Vízellátása részben megoldott, az út nyomvonalában 80-as ivóvíz vezeték épült ki a vasúthoz közeli szakaszon. Ennek a vezetéknek a Ny-i irányba történő továbbépítésével biztosítható az egész terület vízellátása. Mivel a major területétől Ny-ra új ipari gazdasági területet is terveznek kialakítani, ezért felmerülhet, hogy a meglévő 80-as vezeték esetleg fel kell bővíteni. Ezt a tervezés során történő számításokkal kell eldönteni. Fejlesztési terület nagysága 3,27 ha.
- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület-fejlesztést terveznek az előző pontban említett major út melletti sávjában és területétől Ny-ra. Vízellátása az előző pontban leírtak szerint biztosítható. Fejlesztési terület nagysága 3,58 ha.
- Kereskedelmi-szolgáltató gazdasági terület-fejlesztést terveznek a település D-i részén a Bajcsy-Zsilinszky utcától D-re, a 86-os főút és a Nádasdi patak közötti területen. Vízellátását a Bajcsy-Zsilinszky utca É-D-i szakaszán lévő vízvezeték meghosszabbításával lehet biztosítani. A megnövekedő vízigények miatt itt is felmerülhet a meglévő vízvezeték felbővítése nagyobb átmérőjű vezetékre. Fejlesztési terület nagysága 7,03 ha.

A fejlesztési területek vízigénye (többször vízigény)

Besorolás	Terület (ha)	Telek (db)	Vízigény (m ³ /d)
lakóterület		120	48
lakóter. nagytávon		25	10
Kül. mg.-i célú .	6,43		8
Keresk. szolg.	8,3		6
Keresk. szolg.	7,03		17
Összesen:	23,48	145	89

A tervezett többször-vízigényt a kutak kapacitása biztosítani tudja, és a vízhálózat szállító kapacitása is elbírja.

Kertes mezőgazdasági terület és üdülőházas üdülőterület

A Táborhegyen és a Németfalusi hegyen kiépített ivóvízvezeték hálózat van. A hálózat a későbbiekben felmerülő igényeknek megfelelően bővíthető.

Szennyvízelvezetés és tisztítás**Jelenlegi helyzet**

A település 1998 óta rendelkezik közműves szennyvízelvezető csatornahálózattal, és Katafával közös szennyvíztisztító teleppel. A tisztító telep Nádasd közigazgatási területén, lakott területtől 400 m-re, a 0139/7 hrsz-ú önkormányzati területen épült. A szennyvíztisztítás technológiája eleveniszapos biológiai tisztítás, szimultán denitrifikációval, az iszap stabilizációjával. A stabilizált iszapot a FLORASCA Kft. a körmendi szennyvíztisztító telepre szállítja továbbkezelésre. A szennyvíztisztító telep hidraulikai kapacitása 250 m³/nap. Üzemeltetője 2007. dec. 31-ig a "CORVUS-98" Bt. volt, de 2008. január 1-től az önkormányzat új üzemeltetővel kötött szerződést. Az új üzemeltető: VÁ-VI-ZA Kft. 7634 Pécs, Nyugati ipari út 8.

A gravitációs szennyvízcsatorna hálózat gerincvezetékei NA 200 KG-PVC, a bekötő vezetékek NA 150 KG-PVC csatornacsövek. A településen 6 db szennyvízátemelő üzemel, melyekhez nyomóvezetékek kapcsolódnak.

Fejlesztési területek szennyvízelvezetése**Lakóterületek****1. Hálózatbővítés nélküli lakóterület fejlesztések**

- A Hegyhátsági út D-i oldalán kialakítandó 9 db lakótelek szennyvízelvezetése a telkek előtt elhaladó közüzemi csatornára való csatlakozással biztosítható.
- A Dobó István u. É-i oldalán tervezett 10 db lakótelek (sorház) szennyvízelvezetése a Dobó István utcai csatornára történő csatlakozással biztosítható.

2. Hálózatbővítéssel járó lakóterület fejlesztések

- Táncsics Mihály u. folytatásaként É-i irányba tervezett lakóterület fejlesztéshez bővíteni kell ezen a szakaszon a meglévő csatorna-hálózatot. A lejtéviszonyok miatt házi beemelés rendszer kiépítését javasoljuk.
- A Dobó István utcától D-re, új utcanyitással (tömbbelső feltárással) járó lakóterület fejlesztéshez a tervezett utca nyomvonalában ki kell építeni a gravitációs

szennyvízcsatorna gerincvezetékét. A tervezett csatorna befogadója a Dobó István utcai szennyvízcsatorna.

- A Petőfi-Bajcsy-Kossuth-Vasút utcák által körbehatárolt területen szintén új utcanyitással (tömbbelső feltárással) kialakítandó 45 + nagytávon 25 db lakótelekhez a tervezett új utca nyomvonalában ki kell építeni a gravitációs szennyvízcsatorna gerincvezetékét. A tervezett csatorna befogadója a Vasút utcai szennyvízcsatorna hálózat szennyvízátemelő előtti szakasza.

Vállalkozási terület

- A vasútvonaltól NY-ra, a 0315 hrsz-ú közút É-i oldalán tervezett különleges mezőgazdasági célú és kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területeken keletkező szennyvizet a területen belüli gravitációs csatornahálózattal javasoljuk összegyűjteni, majd az üzemi területen létesítendő szennyvízátemelővel, és nyomóvezetékekkel továbbvezetni a Petőfi S. utcai gravitációs szennyvízcsatornába. Vasút alatti átvezetéssel számolni kell.
- A település D-i részén tervezett kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területen keletkező szennyvizet a Bajcsy-Zsilinszky utca É-D-i irányú szakaszának déli végéhez csatlakozó gravitációs csatornával lehet elvezetni.

A tervezett fejlesztések során keletkező **többször szennyvízmennyiség várható mértéke 70 m³/d**. A szennyvíztisztító telep jelenleg is túlterhelt, ezért bővítése, korszerűsítése szükséges. A tervezett területfejlesztések által keletkező többször szennyvízmennyiséget a jelenlegi szennyvíztisztító nem tudja befogadni és tisztítani. A tervezett fejlesztéseket az üzemeltetővel egyeztetni kell.

Üdülőterület

A volt úttörőtábor, tervezett üdülőházas üdülőterület környezetében jelenleg nincs szennyvízgyűjtés és kiépítése a magas beruházási költség miatt nem várható. A keletkező szennyvíz igazoltan zárt gyűjtőbe gyűjthető és a körmendi szennyvíztisztító telepre szállítható.

3.3.2. Földgázellátás**Jelenlegi helyzet**

A községben középnyomású földgázelosztó hálózat van kiépítve PE műanyagcsőből. Pókaszepekt- Körmend közti földgázszállító vezetékre csatlakoztatva, Pókaszepekt határában van kiépítve a gázátadó állomás. Innen névleges p = 25 bar nagyközépnomású vezeték épült ki Gersekarát irányába. Gersekarát keleti határán található gázfogadó állomás, mely a gáz nyomását 8 bar értékre csökkenti. Ezen nagyközépnomású vezeték épült ki Hegyhátsál- Nádasd- Rimány- Vaspör irányába- a korábban épült Pókaszepek-Körmend gázszállító vezetékekkel párhuzamosan. Erre a 8 bar nagyközépnomású vezetékre csatlakozik Nádasd község keleti határán telepített Nádasd-Nagymizdó-Halogy-Daraboshegy-Katafa községek földgázellátását biztosító gázfogadó állomás. A gázfogadó állomástól - mely a gáz nyomását 4,0 bar értékre csökkenti- ellátva PE csőből épült elosztóhálózat, biztosítja a fenti községek és a hozzá tartozó hegyközségek földgázellátását. A gázfogadó állomástól keleti irányba induló vezeték Katafa-Nagymizdó illetve Nádasd hegyközség, a nyugati irányba induló vezeték Nádasd, Halogy és Daraboshegy gázelosztó hálózatára csatlakozik. Nádasd felé D110 PE vezeték épült, a községi elosztóhálózatra a Kossuth Lajos utcában csatlakozik. A községben a Kossuth és a Petőfi utcában épült ki a fő gerincvezeték, D110 illetve D63 PE

méretben. A Petőfi Sándor utca északi végén csatlakozik a községi elosztóhálózatra a Halogy és Daraboshegy felé menő középnyomású gázvezeték. A hegyközségben szintén kiépült a gázelosztó-hálózat, amely Katafa község elosztóhálózatára csatlakozik. Ezen vezeték először Katafa külterületén épült, majd erre csatlakozik Nádasd hegyközségben kiépült középnyomású gázelosztó hálózat.

A szolgáltatást a Magyar Gázszolgáltató Kft. végzi.

Fejlesztések:

Lakóterületek:

- a Dobó utcától délre és északra, új utca nyitásával, 39 db lakóingatlan kerül kialakításra, földgázellátásuk a Kossuth úton kiépített földgáz gerincvezetékre való csatlakozással, új elosztóhálózat kiépítésével biztosítható
- a Táncsics Mihály utca északi végén 15 db lakóingatlant alakítanak ki, melyek földgáz ellátását a meglévő gerincvezeték meghosszabbításával és új leágazó vezeték kiépítésével lehet majd biztosítani
- a Hegyhátsáli utca déli oldalán 9 db lakóingatlan létesül. Ezek földgázellátása a meglévő gerincvezetékre való csatlakozással, új leágazó vezetékek kiépítésével oldható meg.
- a Bajcsy-Zsilinszky utcától északra, a Petőfi utcától keletre, ill. a Vasút utcától délre lévő területen új utca nyitásával 45 db lakótelek – nagytávon +25 db lakótelek kialakítására van lehetőség. Ezen lakóingatlanok földgázellátása céljából a Vasút utca és Bajcsy-Zsilinszky utcai vezeték összekötésével kell egy elosztóhálózatot kialakítani.

Vállalkozási területek:

- a Petőfi utcától nyugatra, a régi TSZ területén különleges mezőgazdasági és gazdasági- vállalkozási területet lehet kialakítani. Az ingatlan határáig D32 PE vezeték van kiépítve. A létesítmény földgázigényét erre a vezetékre csatlakoztatva lehet biztosítani, nagyobb gázigények esetén a Petőfi utcától kiindulóan nagyobb keresztmetszetű vezetéket kell kiépíteni.
- a Petőfi utca déli végén ipari-gazdasági-kereskedelmi tevékenység létesítésére van lehetőség. A terület északi határáig D32 PE vezeték van kiépítve, átlagos földgázigényeket ezen vezeték biztosítani tudja, nagyobb gázigények nem biztosíthatók, mivel a környéken ugyanilyen méretű gázvezeték található.

Üdülőterület:

- a volt úttörőtábor területén (1,67 ha) üdülőházas üdülőterületet terveznek kialakítani. A terület gázellátása a Katafa felől érkező, és a zártkerti területen kiépített földgáz-vezetékhalózatról történő lecsatlakozással biztosítható.

A fejlesztési területek előzetesen számolt földgázigénye:

- 120 db lakóingatlan x 2 m³/óra, ingatlan = 240 gNm³/óra
- 25 db lakóingatlan x 2 m³/óra, ingatlan = 50 gNm³/óra (nagytávon)
- 23,48 ha vállalkozási terület x 6 m³/óra, ha = 141 gNm³/óra
- 1,67 ha üdülőházas ü.ter. x 15 m³/óra, ha = 25 gNm³/óra

A fejlesztések összes várható földgázigénye 456 gNm³/óra.

Nagytávon + 50 gNm³/óra.

A fejlesztések megvalósítása előtt egyeztetni szükséges a Magyar Gázszolgáltató Kft-vel, a gázfogadó állomás esetleges gáz kapacitás bővítése, illetve vezeték átmérő bővítés miatt.

Hálózatfejlesztési javaslat:

A földgázigények biztosításának lehetősége:

A fejlesztési területek a meglévő középnyomású földgázelosztó-hálózat közelében található, így a meglévő gerinchálózatot tovább kell építeni a meglévő illetve kialakításra kerülő utakon, oly módon, hogy a gerincvezeték 4-4 m-es biztonsági övezete közterületre essen.

Az igényelt földgázmennyiség biztosítására PE középnyomású földgáz-elosztóvezeték kiépítését terveztük, minden utcában.

Minden ingatlan részére D20 PE leágazó vezetéket kell majd kiépíteni és telekhatáron belül nyomásszabályzók felszerelése szükséges. Az ipari-, kereskedelmi létesítményeknél a leágazó vezeték méretét egyedileg kell meghatározni. Nagyobb gázigények esetén szolgáltatóval történő egyeztetés szükséges. A gázvezeték anyaga egységesen PE 80/G sárga-csíkos műanyagcső.

A fenti gázigények biztosításának céljából a meglévő gázelosztó-hálózatot, illetve a község határában lévő gázfogadó állomást felül kell vizsgálni, el kell végezni a hálózat hidraulikai méretezését, szükség esetén a gáz-fogadóállomás kapacitását bővíteni kell, míg a meglévő hálózat keresztmetszetét növelni kell.

3.3.3. Villamos energiaellátás

Meglévő állapot

Nádasd községet a Körmend-Zalaegerszeg I. sz. 20kV-os hálózatról látják el villamos energiával.

Nádasd község 0,4kV-os hálózata 7 db oszloptranzformátor állomásra épül. Ebből 4 db a lakossági igényeket, 2 db a hegyközségi zártkerteket látja el, 1 db transzformátor állomás a volt major ellátását biztosítja. Ezek az állomások E.ON tulajdonban vannak.

A fenti transzformátorokon kívül magántulajdonban lévő transzformátor állomások is vannak, ezek:

- Vízmű
- Lőtér
- Úttörőtábor

Az E.ON tulajdonában lévő transzformátorok az alábbiak szerint biztosítják az ellátást:

Körzet	Típus	Teljesítmény	Tulajdonos
I. sz. TR	VOTR 20/250	250 kVA	E.ON
II. sz. TR	VOTR 20/205	250 kVA	E.ON
III. sz. TR	OTR 20/250	160 kVA	E.ON

IV. sz. TR	OTR 20/250	160 kVA	E.ON
Nádasd, Hegyalja-I.	FOTR 20/125	63 kVA	E.ON
Nádasd, Hegyalja-II.	OTR 20/250	50 kVA	E.ON
Tsz. trafó	FOTR 20/250	160 kVA	E.ON

A fogyasztókat a közcélú transzformátor állomásoktól indított vasbeton oszlopos és felújított faoszlopos, kifesztültségű, szabadvezetékes hálózat látja el villamos energiával. A gerincvezetékek 4x95 mm², vagy 4x70 mm² keresztmetszetűek.

Az I.sz. TR körzetben és a Hegyalja-I. körzetben 4x240 mm² alumínium földkábeles gerincvezeték van fektetve. A leágazó vezetékek 4x50 mm² és 4x25 mm² keresztmetszetűek.

Az oszlopokon közvilágítás üzemel, központi vezérléssel.

Tervezett állapot

A fejlesztési terület villamos energia ellátása

A fejlesztési terv alapján trafókörzet szerinti csoportosításban a következő munkákat kell elvégezni:

II. Trafó körzet: VOTR 20/250 állomást OTR 20/630-as állomásra cseréljük. Az új lakóterület a Vasúti utcában Keleti irányban induló és 120 méter után Déli irányba forduló 4x95 mm²-es vasbetonoszlopon szerelt légkábeles hálózattal és közvilágítási (vezérelt) hálózattal kell ellátni. 45+25 db lakóépülettel kell számolni. P_m = 210 kW
Az állomás átépítésével egyidejűleg kell a település Déli határában tervezett Kereskedelmi-szolgáltató területet ellátó új transzformátor állomást ellátó 20 kV-os vezeték készülékeit kiépíteni.

VI. Trafó körzet: OTR 20/400 állomás biztosíthatja a terület villamos energiaigényét

III. Trafó körzet: A meglévő OTR 20/250 állomás biztosíthatja a terület villamos energiaigényét a fejlesztéssel együtt is. A temető felé haladó 3x70x50 mm²-es légvezeték tovább kell vinni a 12 db házhely biztosítására az utca végéig. P_m = 50 kW

IV. Trafó körzet: A meglévő OTR 20/250 állomást OTR 20/400-ra kell cserélni. Az állomásból induló Petőfi S. úton Déli irányba haladó légvezeték 3x70x50 mm²-es szakaszát fel kell bővíteni 4x95 mm²-esre és a Dobó I. utcából Déli irányba fordulva kell a 29 db házhely biztosítását szolgáló vezetékszakaszt kiépíteni vezérelt közvilágítással.

A fejlesztés utáni tervezett állapot:

Körzet	Típus	Teljesítmény	Változás	Tulajdonos
I.sz. TR	VOTR 20/250	250 kVA	nincs	E.ON

II.sz. TR	OTR 20/630	400 kVA	állomás csere	E.ON
III.sz. TR	OTR 20/250	160 kVA	nincs	E.ON
IV.sz. TR	OTR 20/400	400 kVA	állomás csere	E.ON
Hegyalja-I.	OTR 20/250	160 kVA	állomás csere	E.ON
Hegyalja-II	OTR 20/250	50 kVA	állomás csere	E.ON
Tsz.	FOTR 20/250	160 kVA	nincs	E.ON
V.sz. TR (Cser-hegy)	OTR-FA 2200	160 kVA	új	E.ON
VI.sz. TR (Ipari terv)	OTR 20/400	400 kVA	új	E.ON
Távlati terv				
VII.sz. TR (tartálék ipari park)	OTR 20/400	400 kVA	távlati	E.ON

Középfeszültségű villamos energia ellátás

A tervek szerint várható teljesítmény növekedés miatt a II. sz. TR és a IV. sz. TR állomásokat nagyobb teljesítményű állomásokra kell kicserélni, az összes műszaki járulékokkal együtt. A település Déli részén tervezett ipari, gazdasági terület ellátását új transzformátor állomás telepítésével lehet biztosítani. A 20 kV-os légvezeték a II. sz. TR állomástól lehet majd elindítani.

A tervezett üdülőterület villamos energiaellátása

Az úttörőtábor helyén létesítendő üdültábor a meglévő transzformátor állomásról ellátható.

Kertes mezőgazdasági területek

Hegyalja-I trafó körzet

Hegyalja-II trafó körzet

- a 76-os számú út Északi és Déli oldalán lévő területeken a középfeszültségű hálózat ki van építve. Transzformátor állomások telepítve vannak.

A villamos teljesítményigények növekedését gépcserével lehet biztosítani.

3.3.4. Elektronikus hírközlési javaslat

Távközlés

A tervezési területen a Magyar Telecom NyRt, mint egyetemes távközlési szolgáltató elégíti ki az itt élők vezetékes távközlési igényeit. A Mobil szférában a teljes magyarországi szolgáltatói kör képviselteti magát, lefedettséget biztosít.

A rendezési tervben a vezetékes távközlési, illetve a Kábeltelevíziós ellátással foglalkozunk, mivel a távközlési ágak közül ez jár nagyobb mérvű építéssel.

A községben a szolgáltató telepített távbeszélő központot, ami a Kossuth Lajos és vasút utcák keresztezésében helyezkedik el. Nádasd községben a pillanatnyi adatok szerint 367 vezetékes telefon előfizető van. A község telefon előfizetőinek nagy része léges

leágazáson keresztül kapja a szolgáltatást. A távbeszélő központ ellátási területéhez, tartozik Katafa, Hegyhátsál, Halogy és Daraboshegy község is. A távbeszélő központtól a meglévő hálózat, a főirányokat tekintve földalatti a Kossuth Lajos utcában, a Táncsics Mihály utca Katafa felé eső részén és a Hegyhátsáli utcában. A Petőfi Sándor utcában az utca páratlan oldalán halad a földalatti hálózat, közös a nyomvonal a helyi kábelekkkel és az Őrimagyarósd központot ellátó körzetkábelrel. A helyi előfizetők ellátása az erősáramú oszlopsoron megépített léges hálózaton valósult meg. A Halogy és Daraboshegy községeket ellátó kábel a Vasút utcán halad a vasutat keresztezve Halogy irányába. A Hegyhátsáli utcán keresztül került lefektetésre Hegyhátsál községet a távbeszélő központhoz csatlakoztató földkábel, amely a Nádasdot a Hegyhátsállal összekötő út Mentén halad. A76-os számú közút mentén a Magyar Telecom Nyrt optikai kábelt fektetett Szombathely Zalaegerszeg viszonylatban. Ebből az optikai kábelből leágazás épült a fent említett Hegyhátsál Nádasd összekötő út mellett. Az optikai összeköttetés lévén valósulhatott csak meg a Nádasdi távbeszélő központ ellátási területén a szélessávú internet hozzáférés képessége és a telekommunikáció területén a későbbi fejlesztés lehetősége. A nem kisszámú új lakótelek kimérés ellátására már nem képes a meglévő hálózat s ezért fejleszteni, bővíteni kell.

Az új területek ellátása

A fejlesztésre kijelölt területek közül a legnagyobb a Kossuth Lajos - Bajcsy Zsilinszky - Petőfi - Vasút utcák által határolt terület, amely 45 + nagytávon 25 db lakóingatlan tartalmazhat. A tervezett lakóingatlan-fejlesztés ellátása érdekében a távbeszélő központtól indulóan a Kossuth Lajos utcában a meglévő nyomvonalon földkábel kell építeni a Kossuth utca déli végéig, majd a Bajcsy Zsilinszky utcában nyugati irányba fordulva kell tovább építeni a földkábelt. Erről a szakasról ágazik le a fenti lakóterület fejlesztés ellátó földkábeles vezetése.

A Dobó István utca észak oldalán tervezett és az Ifjúság utca folytatásaként tervezett lakóterület kijelölések ellátásának érdekében a Kossuth Lajos utcában, északi irányban is szükséges az építés, hiszen az itt lévő hálózat kapacitása nem elegendő a 29 db új lakótelek ellátására.

A Hegyhátsáli utcában a meglévő földkábel nyomvonalán történő építéssel és a meglévő hálózat átforgatásával tudjuk biztosítani a Táncsics Mihály utcába tervezett 15 lakóingatlan távközlési szolgáltatással való ellátását és a Hegyhátsáli utcában kijelölésre kerülő 9 lakótelek ellátását is.

Nádasd község nagy kiterjedésű zártkerti településrészekkel rendelkezik. Ezen területek beépítettségére jellemző a prérház és sok az üdülőként használt épület. Mind távközlési, mind kábeltelevíziós ellátás szempontjából a nehezen és gazdaságtalanul ellátható területek közé tartoznak. A távközlési szolgáltatást ezeken a területeken gazdaságossági szempontok miatt kifizetődőbb, ha a mobilszolgáltatók nyújtják.

A községben lévő gazdasági területek bővítésekor a szolgáltatók mindig a valós igényeknek megfelelően építik ki a hálózatukat. Ez tisztán üzleti érdek vezérelte folyamat, más a minőség és más a mennyiség, mint a lakossági szolgáltatásnál.

Műsorszórás kábeltelevízió

A községben (mint, ahogy a környező településeken is) a kábel TV szolgáltatója a zalaegerszegi székhelyű ZELKA Zrt. A szolgáltató minimális földkábel hálózattal rendelkezik. A falu lakossága földfeletti hálózaton kapja az ellátást. Az úgynevezett fejállomások képesek ellátni az új területeket a kapacitásuk elegendő de a hálózat ki-,

illetve továbbépítése szükséges. A lakossági igények kielégítését a Szolgáltató folyamatosan végzi. Az új területek ellátását úgy kell megoldani, hogy a távközlési hálózattal egy nyomvonalba essen a KTV hálózat. Mindkét hálózat gyengeáramú lévén haladhat közös munkaárokban.

3.4. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

3.4.1. A környezeti értékelés kidolgozásának folyamata

3.4.1.1. Előzmények

A 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet szerint „a település egészére készülő településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat és szabályozási terv” esetén minden esetben környezeti vizsgálat készítése szükséges.

A tervezés menete követi az 1997. évi LXXVIII. törvényben meghatározott településrendezési folyamatot.

A környezeti értékelés készítésénél az önkormányzat meglévő és környezetvédelmet érintő, területfelhasználásra hatással bíró tervei, statisztikai és környezetterheléssel összefüggő adatok, helyszíni vizsgálatok tapasztalatai, az államigazgatási és közüzemi szervek előzetes véleményei vehetők figyelembe.

A tervkészítés körülményei kutatások, külön szakvélemények elkészíttetését nem teszik lehetővé, így ezek pontosító hatásának nélkülözése kisebb bizonytalanságokat eredményezhet.

3.4.1.2. A Településrendezési terv más részeihez való kapcsolódás

A környezeti értékelés a településrendezési terv alátámasztó munkarésze, s mint ilyen a településszerkezeti terv kidolgozásában fontos szerepet játszik többek között

- a fejlesztések összehangolásában
- a védelmet igénylő területek, létesítmények lehatárolásában
- a szennyezett, sérült, rekultivációt igénylő területek feltárásában
- az épített örökség és
- a természeti értékek védelmében.

A településszerkezeti tervvel összhangban a szabályozási tervnek és a helyi építési szabályzatnak az adott település sajátos helyi jellegéhez igazításának eszköze is egyben.

3.4.2. A településrendezési terv célja

AZ 1997 évi LXXVIII törvény 7.§-a meghatározza a településrendezés általános célját.

Nádasd igazgatási területének jelentős része az Őrségi Nemzeti Park része, emellett több természetvédelmi terület található a településen, valamint nagy részét érinti a NATURA 2000 európai hálózat is, tehát különböző szintű védelem alatt áll. A sajátos cél az európai és országos védelmi előírások, a helyi igények számbavétele alapján összehangolt fejlesztés kidolgozása.

A településfejlesztési koncepció a népesség megtartását, a természeti, társadalmi, kulturális és örökségi értékek védelmét, a település olyan mértékű fejlesztését, amely e meglévő értékekkel szervesen képes együtt élni, valamint az előbbiekhez igazodó speciális gazdasági ágazatok meghonosítását tűzi ki célul.

3.4.2.1. A településrendezési terv összefüggése más tervekkel, programokkal

A terv készítése során országos, megyei és helyi tervek illetve programok is figyelembe vételre kerültek.

A **Vas Megyei Területrendezési Terv** övezeti tervei alapján történő besorolás a tervben érvényesül, a terv által adott ajánlásokat a rendezési terv figyelembe veszi.

A Vas Megye Területrendezési Terve övezeti tervei alapján a következő övezetekbe tartozik:

Országos ökológiai hálózat övezete - Védett természeti terület övezete, ökológiai folyosó övezete

A védett természeti terület övezetébe a külterület délnyugati nemzeti parki része valamint a Natura2000 hálózathoz tartozó északnyugati és északi részei tartoznak bele. Az ökológiai folyosó övezete a belterülettől délre eső területrészeket határolja körül.

Szerkezeti terven, ahol indokolt a területfelhasználási egységek elnevezésénél jelezte a terv. A szabályozási terv övezeteibe a Megyei Rendezési terv ajánlásait a helyi sajátosságoknak megfelelően beépítette a rendezési terv.

Kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete

Az övezetbe a belterület és az igazgatási terület déli része tartozik bele.

Tájképvédelmi terület övezete

Az övezetbe a belterület és a zártkertek kivételével csaknem a teljes igazgatási terület beletartozik.

Felszíni vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő területe övezete

Az övezetbe az igazgatási terület északi, ártérrel érintett része, valamint az igazgatási terület délnyugati és délkeleti részének egy-egy sávja tartozik bele.

Az alátámasztó munkarészek és a HÉSZ környezetvédelmi fejezetébe épült be.

Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Az övezetbe a teljes igazgatási terület beletartozik.

A belterület csapadékvíz elvezetése megoldott, rendszeres karbantartás mellett ott belvíz nem keletkezhet. Az északi és déli erdős részen a csapadékvizeket a növényzet nagyrészt felfogja, a tarvágást kerülni kell.

Hullámtér és nyílt ártér övezete

Az övezetbe a közigazgatási terület északi része, a Rába menti területek tartoznak bele.

A Szerkezeti terv a Megyei terv övezeti határát és a Vízügyi Igazgatóság által megadott előntési határt egyaránt ábrázolja.

Egyéb érzékeny természeti terület övezete

Az övezetbe a teljes igazgatási terület beletartozik.

Vízerózióknak kitett terület övezete

Az övezetbe a vízfolyások völgyterületei által határolt részek tartoznak bele.

A szakhatóságoknak nincs pontos nyilvántartása az érintett területekről.

Kertgazdasági jellegű terület övezete

Az övezetbe a község zártkerti részei tartoznak bele.

Szélerőművek telepítésére alkalmas terület övezete- Hasznosításra preferálható és hasznosításra még elfogadható terület övezete

A hasznosításra preferálható övezetbe az igazgatási terület északi részének tájképvédelmi övezeten kívüli részei tartoznak bele.

Mivel szélerőművek telepítésére igény nem jelentkezett, ezirányú fejlesztést a településrendezési terv nem tartalmaz.

Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő területek övezete - Helyi kulturális örökség szempontjából érzékeny területek övezete

Az övezetbe a teljes igazgatási terület beletartozik.

Ez utóbbi, valamint a korábban felsorolt „országos ökológiai hálózat”, a „kiemelten fontos érzékeny természeti terület”, a „tájképvédelmi terület” és „egyéb érzékeny terület” övezetek Nádasdot egészében, sok helyütt átfedésben érintik, ezért az örökség-, táj-, természet-, és környezetvédelem kérdésköre különös gondossággal kezelendő.

3.4.3. A környezeti állapot értékelése és a meglévő környezethasználatok elemzése

3.4.3.1. A jelenlegi állapot rövid értékelése

A település környezeti állapota jó, a községbe ipar nem települt, hagyományosan mezőgazdasággal foglalkoznak.

A település közműhálózata kiépített, a csatornahálózathoz való 80 % feletti csatlakozási arány kiemelkedő a térség többi településéhez viszonyítva. A gázhálózathoz való csatlakozási arány a növekvő energiaárak és a magas kiépítési költségek miatt 34% körül alakul.

Nádasd dél-nyugati, főképpen erdős területei az Őrségi Nemzeti Park részét képezik.

Az Őrségi Nemzeti Parkhoz tartozó védett területek és a közigazgatási terület északnyugati- északi része az európai jelentőségű NATURA 2000 védett területek hálózatának részét képezik.

2/2002. (I.23.) KöM-FVM rendelet szerint a község területe a Rába-mente fontos és az Őrség- Vend-vidék kiemelten fontos érzékeny természeti terület közé tartozik, így minden területre érvényesek a természet védelméről szóló 1996. évi LIII: törvény természeti területekre vonatkozó előírásai.

A 2001. július 1-én hatályba lépett jogszabályi előírás alapján az ország légszennyezettségi zónákba sorolása megtörtént. Szennyezőanyagok alapján a terület az F zónacsoportba tartozik.

3.4.3.2. Levegőtisztaság védelem

A levegőminőségi állapotot az ipari, a közlekedési és a kommunális források együttes hatása határozza meg. Befolyásoló hatása van még a térségen kívüli emisszió forrásokból származó, és a területre érkező szennyezőanyagoknak, valamint a domborzati és meteorológiai viszonyoknak is. A terület viszonylag szelesnek mondható, az uralkodó szélirány É-i, ÉNy-i. A község területe a PM₁₀ érték szempontjából a 10. légszennyezettségi zónába esik. Így a szilárd szennyezőanyagok (por és korom) koncentrációja az alsó és felső vizsgálati küszöb között ingadozik.

Közlekedési emisszió

A térség közúthálózata sűrű. A községen áthaladó főút forgalma jelentős, az áthaladó összekötőút és bekötőút forgalma is nagy.

86 sz. II. rendű főút 6026E/nap (2003 évi adat)

7446 j. Hegyhátsál–Csákánydoroszló ök út 611E/nap (2003 évi adat)

74167 j. Halogyi bekötőút 886E/nap (2003 évi adat)

A 86 sz. főút községet elkerülő szakaszát az ágazati tervek nagytávon tartalmazzák, így a községen áthaladó főút forgalmának kedvezőtlen hatásai a jövőben enyhülni fognak. Az említett összekötőút és bekötőút áthalad és a jövőben is át fog haladni a község belterületén. Kedvezőtlen hatása elleni védekezésre kevés hely áll rendelkezésre.

Kommunális emisszió

A kommunális eredetű légszennyezés az alacsony kibocsátási magasságok miatt meghatározó szerepű a helyi légszennyezettség kialakulásában. A fűtés során a tüzelőanyag függvényében különböző fajtájú és mennyiségű szennyezőanyag keletkezik. Levegőtisztaság-védelmi szempontból a legkedvezőtlenebb a szén használata, amikor a legnagyobb mennyiségű és legtöbb fajta szennyezőanyag keletkezik (SO₂, NO_x, CO, szilárd anyag, korom). Némileg előnyösebb az olajtüzelés, de a legjobb a gáztüzelés, amelynek során a SO₂, por, korom kibocsátás teljesen megszüntethető, a CO és NO_x pedig nagymértékben csökkenthető.

Nádasdon a vezetékes gáz 2002 óta kiépített, a rákötés százalékos aránya a Statisztikai Hivatal 2005-ös adatai alapján 34% körüli.

Immisszió

Állattartó telepek

Nagyobb létszámú állattartás a településtől nyugatra eső majorban van, ahol 20 tehenet és 4-5ezer pulykát nevelnek turnusonként.

Magángazdáknál összesen kb. 12 db ló, 150-200 db sertés, 15 db szarvasmarha valamint kb. 1500 db baromfi található. Az állattartók többnyire csak önellátásra szorítkoznak. A Hegyaljai csárdához tartozó istállóban kb. 20 lovat tartanak lovaglási és verseny céljal.

Javaslatok:

- Nagyszámú állattartás beépítésre szánt területen, illetve a beépítésre szánt terület határától számított 300m-es sávon belül, mivel az védősávnak minősül, nem folytatható.
- Az összekötő utak mentén megfelelő zöldfelületi rendszer kialakítása és szakszerű fenntartása, amelynek hatására a gépjárművek által okozott légszennyezést csökkenteni lehet.

3.4.3.3. Zaj és rezgés elleni védelem

Üzemi tevékenységből származó zaj

Üzemi tevékenységből származó, intézkedést igénylő zajkibocsátásról nincs tudomásunk. Lakossági panaszok esetén zajmérés szükséges.

Közlekedésből származó zaj

A közlekedésből eredő zajkibocsátás számítását a 2003-ban a Vas Megyei Állami Közútkezelő Kht. forgalomszámlálási adatai alapján készítettük az ÚT 2-1.302 Útügyi Műszaki Előírás szerint.

A **mértékadó sebesség** meghatározásánál fontos szempont, hogy a számítás kiindulási adataiként az éves átlagos napi forgalom nagyságából (ÁNF járműkategóriánként, napszakonként) indultunk ki. Ilyen esetekben az Előírás szerint a mértékadó sebességnek minden jármű kategóriában az adott út- és időszakra érvényes, hatóságilag engedélyezett, illetve előírt maximális (esetenként minimális) haladási sebesség alkalmazandó, és a forgalmat egyenletesen áramlónak kell tekintetni. A mértékadó sebesség: **50 km/h.**

Lejtési viszonyok: Az útvonalon lejtő vagy emelkedő nem található, ezért a terhelési paraméter (p) értéke - figyelembe véve, hogy a forgalom az előbbi pont szerint egyenletesen áramló – az Előírás 4. számú táblázat szerint: **p=0**.

Az útburkolat akusztikai érdességi kategóriája: A „**B**” érdességi kategóriánál K= 2,9.

	K _d nappal (dB)	K _d éjsz.	LAeq(7,5) _i nappal	LAeq (7,5) _i éjszaka
2003				
2015		(dB)	(dB)	(dB)
I. jármű kategória	-9,6	-16,7	65,2	58,2
	-9,3	-16,3	65,6	58,6
II. jármű kategória	-22,5	-29,5	56,1	49,1
	-22,0	-29,0	56,6	49,6
II. jármű kategória	-17,5	-24,0	65,4	58,9
	-16,5	-23,1	66,3	59,8
LA eq(7,5)			68,6	61,8
			69,2	62,5

86. sz. másodrendű főút (2003, 2015)

Az útburkolat akusztikai érdességi kategóriája: A „**B**” érdességi kategóriánál K= 2,9.

	K _d nappal (dB)	K _d éjsz.	LAeq(7,5) _i nappal	LAeq (7,5) _i éjszaka
2003				
2015		(dB)	(dB)	(dB)
I. jármű kategória	-9,6	-16,7	63,7	56,7
	-9,3	-16,3	64,1	57,1
II. jármű kategória	-22,5	-29,5	55,3	48,3
	-22,0	-29,0	55,8	48,8
II. jármű kategória	-17,5	-24,0	64,3	57,8
	-16,5	-23,1	65,3	58,7
LA eq(7,5)			67,3	60,6
			68,0	61,2

86. sz. másodrendű főút (2003, 2015) 40km/h sebességhatárolásánál

Az útburkolat akusztikai érdességi kategóriája: A „**C**” érdességi kategóriánál K= 4,9.

	K _d nappal (dB)	K _d éjsz.	LAeq(7,5) _i nappal	LAeq (7,5) _i éjszaka
2003				
2015		(dB)	(dB)	(dB)
I. jármű kategória	-19,7	-26,7	56,6	49,5
	-19,3	-26,3	57,0	49,9
II. jármű kategória	-28,6	-35,6	50,8	43,8
	-28,0	-35,0	51,4	44,4
II. jármű kategória	-28,6	-35,2	55,3	48,7
	-27,7	-34,2	56,2	49,7
LA eq(7,5)			59,6	52,8
			60,2	53,4

7446. j. Hegyhátsál- Csákánydoroszló összekötő út (2003, 2015)

Az útburkolat akusztikai érdességi kategóriája: A „**C**” érdességi kategóriánál K= 4,9.

	K _d nappal (dB)	K _d éjsz.	LAeq(7,5) _i nappal	LAeq (7,5) _i éjszaka
2003				
2015		(dB)	(dB)	(dB)
I. jármű kategória	-17,6	-24,6	58,7	51,7
	-17,2	-24,2	59,1	52,0
II. jármű kategória	-28,1	-35,1	51,3	44,2
	-27,6	-34,7	51,7	44,7
II. jármű kategória	-30,3	-36,9	53,5	47,0
	-29,4	-35,9	54,5	47,9
LA eq(7,5)			60,4	53,5
			60,9	54,0

74167 j. Halogyi bekötő út (2003, 2015)

Út megnevezése	Határérték dB		Zajemisszió 2003		Zajemisszió 2015		Túllépés (dB)		Teljesülés (m)
	Nappal	Éjszaka	Nappal	Éjszaka	Nappal	Éjszaka	Nappal	Éjszaka	
86 (50km/h)	65	55	68,6	61,8	69,2	62,5	4,2	7,5	30
86 (40km/h)	65	55	67,3	60,6	68,0	61,2	3,0	6,2	24
7446	60	50	59,6	52,8	60,2	53,4	0,2	3,4	14
7447	60,0	50,0	61,0	54,1	61,5	54,6	1,5	4,6	18
74167	60	50	60,4	53,5	60,9	54,0	0,9	4,0	16

Értékelés

A fenti adatokból kiderül, hogy az észlelési pontban a zajforrástól 7,5 m-re a keletkező hangnyomásszint (számítással) meghaladja a 8/2002 (III.22.) KöM-EüM együttes rendelet 3. mellékletében „Lakóterület falusias beépítéssel”-re meghatározott II. rendű főutakra vonatkozó nappali 65 dB (A) és éjszakai 55 dB (A) hangnyomásszintet és az összekötő- és bekötő utakra vonatkozó nappali 60 dB (A) és éjszakai 50 dB (A) hangnyomásszintet. (A fenti számítás a 2003 évi forgalomszámlálás adatai alapján történt.)

A 86 sz. másodrendű főút melletti zajszint a rendelkezésre álló keresztmetszeten belül jelentősen nem csökkenthető. Megfelelő megoldást a községet elkerülő új nyomvonal megvalósítása jelentene. A jelenlegi helyzet hosszútávú fennmaradása esetén a zajszint valamelyest sebességhatárolás bevezetése mellett csökkenthető, de ennek mértéke sem jelentős.

CÉLOK

Az újonnan létesíteni kívánt, zajt kibocsátó üzemekre a kibocsátási határérték megállapításánál a 8/2002.(III.22.) KöM-EüM együttes rendelet 1.sz. mellékletében foglalt 2. sorszámú, falusias lakóterület területi funkcióra előírt határértékeket kell (nappal 50 dB, éjjel 40 dB) figyelembe venni.

Az ök út mellett lehetőség szerint fasorok, zöld növényzet létesítése javasolt, esetlegesen pedig egyedi passzív akusztikai védelem.

A 86. sz. főút okozta környezeti problémák megoldására szorgalmazni kell a községet elkerülő, terepviszonyokhoz illeszkedő nyomvonal mielőbbi megvalósítását.

3.4.3.4. Víz- és talajvédelem

Vízellátás: A település ivóvízellátása teljes körűen megoldott. A lakások 100%-a csatlakozott a rendszerhez. A vizet 3 db mélyfúrású kútból nyerik, melyek közül egy sincs Nádasd igazgatási területén. A község belterületén a 340/1hrsz-on hidroglóbusz található.

Védőterületek meghatározása

A település besorolást kapott a nitrátérzékeny települések közé. Ezért a mezőgazdasági művelés során a 59/2008 (IV.29.) FVM. rendelet előírásait be kell tartani.

Szennyvízelvezetés: A Katafával közös tisztítórendszer 1998 óta működik. A Nádasd igazgatási területén lévő telep és a teljes hálózat önkormányzati tulajdonban van, működtetője 2008. január 1-től a VÁ-VI-ZA Kft. A stabilizált iszapot a FLORASCA Kft. a körmendi szennyvíztelepre szállítja továbbkezelésre. (1100 m³/év)

Hulladékkezelés: A községben megoldott a szervezett hulladékgyűjtés, a Müllex Kft szállítja haszttifalui telepére a hulladékot. A település több pontján szelektív hulladékgyűjtésre alkalmas konténerek vannak elhelyezve. Évente egy alkalommal szervez az önkormányzat lomtalanítást. A településen található egy bezárt hulladéklerakó (0338/3, 0339 hrsz), amelynek rekultivációját anyagi források hiányában még nem végezték el. Többször előfordul, hogy a bezárás ellenére illegális hulladékot visznek a területre. Nemrégiben fáradtolaj került a lerakóba, aminek ártalmatlanítására kötelezték az önkormányzatot.

Az állattartó telepeken keletkező trágyát depózzák, majd gépi kiszórással a tulajdonos szántóterületein kerül hasznosításra. A háztájiban tartott állatoknál elenyésző mennyiségű szerves trágya keletkezik, amelyet a gazdák saját földjükön hasznosítanak.

Veszélyes hulladékok:

A településen kis mennyiségű veszélyes hulladék keletkezik. Az egészségügyben keletkező veszélyesnek minősülő hulladékot a Megoldás Kft szombathelyi telepén semmisítik meg. A lakossági veszélyesnek minősülő hulladékok (akkumulátor, elemek, sütőolaj, gyógyszerek stb.) elhelyezése azonban egyelőre nem megoldott.

A településen dögtér üzemelt a 0305 hrsz-ú területen, amit az önkormányzat bezárt, azonban környezetvédelmi felülvizsgálata, műszaki rekultivációja és utóellenőrzése nem történt meg. Elvégzésére pályázati források elérésével nyílhat lehetőség az önkormányzat számára.

A felhagyott állati hulladéktemető területén 30 évig mezőgazdasági művelést nem szabad folytatni. Ezt a tilalmat a 71/2003 FVM rendelet alapján az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyeztetnie a földrészlet tulajdonosának.

Csapadékvíz elvezetés: A terület csapadékvizeit nyílt árkos és kisebb részben zárt rendszerben vezetik el. Az árkok a kisebb forgalmú mellékutcákban sok helyütt eltömödtek, tisztításra szorulnak.

A csapadékelvezető árkok fenntartásáról, tisztításáról a felszín alatti vizek védelmének érdekében is gondoskodni kell.

A tágabb térség csapadékvizeinek fő befogadója az igazgatási területen kívül, É-ra folyó Csörnőc-Herpenyő Kezelője a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. A területet érintő helyi jelentőségű közcélú vízfolyások a Nádasdi patak, a Csalókúti árok, a Pille ér, a Katafai patak és a Hegyhátsági patak az Őrségi Talajvédelmi és Vízrendezési Társulat kezelésében vannak. A belterületi csapadékvizek a Nádasdi patakba kerülnek bevezetésre.

Célok, javaslatok

Szennyvíztisztítás

A tisztítótelep jelenleg túlterhelt.

A Nádasdon tervezett fejlesztések következtében keletkező többlet szennyvízmennyiséget jelenlegi állapotában nem tudja a tisztító befogadni.

Kistérségi előtanulmányban vizsgálták a környező ellátatlan községek csatlakozási lehetőségét. Hegyháthodász és Hegyhátsál oldható meg gazdaságosan, azonban mind a helyi fejlesztések elindítása, mind a csatlakozni kívánó községek fogadása csak a jelenlegi technológia felülvizsgálata és a szükséges korrekciók elvégzése után lehetséges. A felszín alatti és a felszíni vizek védelme érdekében a csatornahálózathoz való csatlakozási arányt tovább kell növelni.

Hulladékgazdálkodás

A település több pontján találhatóak spontán kialakult, illegális hulladéklerakók. Ezek mielőbbi felszámolásáról és a területek rekultivációjáról gondoskodni kell. A bezárt hulladéklerakó rekultiválására pályázati forrásokat lehet igénybe venni.

A bezárt dögteret (305hrsz) környezetvédelmi szempontból felül kell vizsgálni és a 71/2003.(VI. 27.) FVM rendelet 18.§-ban foglaltak szerint kell eljárni.

A települési veszélyes hulladékok szervezett gyűjtését meg kell oldani, esetlegesen hulladékszigetek létesítésével.

Csapadékvíz elvezetés

A változatos domborzat miatt a csapadékvíz elvezetés megoldása kiemelkedő feladat. A felszíni vizek elvezetésére vízrendezési tanulmányterv készítése javasolt, amely figyelembe veszi a terület domborzati viszonyait. A csapadékvíz elvezető rendszert úgy kell kiépíteni, hogy az a vizek kártétel nélküli levezetésére alkalmas legyen. A nyílt csapadékelvezető árkokat rendszeresen ki kell tisztítani, az átvezetőket helyre kell állítani. Gondoskodni kell a hordalék maximális visszatartásáról.

Felszíni vizek

A terület felszíni vizekben bővelkedik. A községen környezetében több vízfolyás is áthalad. Ezen természetes, élő vízfolyások védelmére különösen nagy gondot kell fordítani. A vízfolyások parti sávja a 46/1999. Korm. rendelet szerint hasznosítható, se el nem keríthető, sem be nem építhető.

A patakok mentén kettős védőzóna kialakítását javasoljuk az alábbiak szerint:

- a partétől számított 50-50 m-es sávon belül a jelenlegi, természetközeli állapotot kell tartani, a hiányzó szakaszokon kialakulását elő kell segíteni, a növényzettel fedett részeket megváltoztatni csak külön engedély alapján lehet.
- ugyanebben a szélességben környezetkímélő gazdálkodást kell folytatni: csak szelektív permetet, növényvédő szereket szabad használni, gyomirtó szer nem alkalmazható, műtrágyázni tilos.

A község a 59/2003. (IV.29.) FVM rendelet alapján a nitrát érzékeny települések közé tartozik. A mezőgazdasági munkálatok során az előírtakat maradéktalanul be kell tartani. A Megyei Területrendezési Terv övezeti terve alapján a község területének egy része felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területébe tartozik.

3.4.3.5. Földvédelem

Nádasd hosszútávú fejlődését meghatározó szerkezeti terve mezőgazdasági területek kis mértékű igénybevitelével is számol.

A vízfolyások meredek partfalai vízerózióknak kitett területnek számítanak.

A település egésze nitrátérzékeny területek közé van besorolva.

Célok, javaslatok

- A mezőgazdasági művelés során a „jó mezőgazdasági gyakorlat” szabályait kell követni.
- Nem burkolt felületen hulladék, útszórás, egyéb a talajra veszélyes anyag nem helyezhető el.
- Talajszennyezéssel járó tevékenységek csak szennyezést kizáró aljzaton végezhetők.
- Új létesítmények kialakításakor a termőföldet, humuszos termőréteget a beruházónak össze kell gyűjtenie, a megfelelő kezeléséről, újrahasznosításáról gondoskodnia kell.
- Mezőgazdasági művelés alatt álló terület más célú felhasználása csak a szükségleteknek megfelelő mértékben történhet.
- A területfejlesztések, úthálózati fejlesztések során figyelemmel kell lenni a mezőgazdasági területek megközelíthetőségére.
- A mezőgazdasági táblák termőföldjének defláció elleni védelme érdekében a *mezővédő* erdősávrendszer kialakítása fontos feladat. A tervezett védőerdősávok szélessége általában ne legyen kevesebb 15-20 m-nél (9-11 sornál ne legyen keskenyebb), mert csak így tölthetik be szerepüket. Több szintből álló növényállomány (cserjeszint, árnyéktűrő fajok, fényigényes fajok) és több korosztályú (eltérő vágásérettségű) állományból tevődjen össze. Az alkalmazott fajok és cserjefajok őshonosak, tájbaillőek legyenek.
- A szennyezett talajú területeket, az illegális hulladéklerakókat fel kell számolni és a további környezetszennyezések megelőzése érdekében minél előbb rekultiválni kell. Az egykori bányaterületek rekultivációjának lehetőségét meg kell vizsgálni.
- Erózióval veszélyeztetett területeken domborzati, talaj- és csapadékviszonyoknak nem megfelelő művelési ágat úgy kell megváltoztatni, hogy az a talaj erózió elleni védelmét fokozottan biztosítsa.
- Az erózió által talajpusztulásnak kitett szántóterületeken a talajfedettséget jól szolgáló növényeket kell termesztetni, valamint szükség szerint talajvédő erdősávot kell telepíteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, a legelőterületeken fokozott gondot fordítani a talajt kímélő legeltetésre és ahol a gyeptakaró a talajvédelem követelményeinek nem felel meg, azt felújítással helyreállítani.

A település külterületén lehatárolt bányatelek található, amely a szerkezeti terven feltüntetésre került. A bányatevékenység után a bányatelket a törvényben előírt módon rekultiválni és utógondozni kell.

3.4.3.6. Táj és természetvédelem

A település környéke természeti értékekben rendkívül gazdag. 2002-ben az Őrségi Nemzeti Park részévé nyilvánították a délnyugati külterületi részeket, az északnyugati, északi részek a NATURA 2000 hálózathoz tartoznak. A terület jelentősége nemcsak táji, természeti értékeiben rejlik, hanem az itt élő emberek életmódjában, környezethez fűződő viszonyában is.

Az igazgatási terület nagy részét több ritka növény és állatfajnak élőhelyet biztosító összefüggő erdőtömb borítja, továbbá gazdag értékes gyepterületekben is, melyek fenntartása kiemelt jelentőségű.

Gyakoriak a ritka, értékes növényvilágot rejtő kisebb-nagyobb lápok is. A településen több forrás található, amelyek a természetvédelmi törvény erejénél fogva védettek, ezek megőrzése kiemelt feladat.

Az országos és helyi természeti védelem, a mezőgazdasági területek művelésére vonatkozó javaslatok, az építési előírások differenciált megalkotása biztosíthatja a táj és természet védelmét.

3.4.4. A Településrendezési Terv megvalósulása esetén várható környezeti hatások, következmények feltárása

3.4.4.1. A megvalósulás esetén a környezetet érő közvetlen és közvetett hatások, környezeti következmények

Környezeti elemekre gyakorolt hatás

Levegőtisztaság-védelem

A lakóterületek és a gazdasági területek fejlesztése révén a fűtésből és a megnövekedett gépjárműforgalomból adódóan kell kisebb mértékű légszennyezés növekedéssel számolni. A szakirodalmi adatok alapján a növekvő forgalom ellenére, hosszútávon számolva a gépjárműállomány korszerűsödésének köszönhetően a közlekedési eredetű légszennyezés növekedése csak kisebb mértékű.

Ipari eredetű légszennyezés növekedésével nem kell számolni. A vállalkozói területként kijelölt részen csak kisebb, családi vállalkozások, környezetbarát iparágak helyezhetőek el.

A tervben a levegőminőség javítását szolgálják külterületen az út menti növénytelepítésre vonatkozó előírások.

A lakóterületek fejlesztése az egész lakóterülethez viszonyítva kismértékű. A településen a vezetékes gázhálózat 2002 óta kiépített. A Statisztikai Hivatal 2005-ös adatai alapján a rákötés aránya 33,7%. Összességében elmondható, hogy a fűtésből származó légszennyezés a településen nem jelentős, ugyanakkor az egyre növekvő energiaárak mellett és a lakosság anyagi viszonyainak ismeretében nem várható a gázhálózathoz való

csatlakozási arány további növekedése, valószínűsíthető a fatüzelésű fűtőberendezések nagyobb térhódítása.

Zaj- és rezgésvédelem

A közlekedésből származó zajemisszió értéke a 2003-as forgalomszámlálási adatok alapján végezett számítás szerint is jelentősen túllépi a megengedett nappali 60dB (A), éjszakai 50dB (A) hangnyomásszintet. A 2015-re prognosztizált adatok alapján a határértékek teljesülése a 86. sz. főút esetében 30m, illetve az összekötő utak esetében 14 és 16m távolságban történik.

Az utak szűk keresztmetszete miatt zajfogó növényzet telepítésére kevés lehetőség adódik. Nagyobb arányú forgalomnövekedés esetén a zajemissziós értékek tovább növekednek.

A terv tartalmazza a 86 sz. főút települést elkerülő szakaszát is. Ennek megépülése esetén a Petőfi Sándor utcában a forgalom erőteljes csökkenésére lehet számítani. A településen áthaladó összekötő utak a jövőben is át fognak haladni a település belterületén, így ott a későbbiek során valószínűsíthető kisebb forgalomnövekedés.

A tervben a zajemissziós értékek csökkentését, mivel az más módon nem csökkenthető, az épületeken előírt passzív akusztikai védelem lehetőségei (falburkolás, speciális nyílászárók beépítése) és ahol lehetséges zajfogó növényzet telepítése szolgálják. Az elkerülőút megvalósulásáig a zajszint csökkentésének egyik lehetősége a sebességkorlátozás bevezetése, azonban ez sem csökkentené jelentős mértékben a lakosságra ható zajszintet.

Víz- és talajvédelem

Nádasd közüzemi csatornahálózata 2000-ben elkészült. A rákötési arány kiemelkedően magas 80% körüli. 20%-ban a lakók nem tudták vállalni a rákötési költségeket, így továbbra is az egyedi szennyvízgyűjtési megoldások mellett döntöttek. A település felszín alatti vizeinek védelme érdekében mielőbb szükséges lenne a szennyvizek megfelelő ártalmatlanítása és a nem megfelelően szigetelt szennyvízgyűjtők felszámolása.

A szennyvíztisztító telep jelenleg is túlterhelt, ezért bővítése, korszerűsítése szükséges. A tervezett területfejlesztések által keletkező többlet szennyvízmennyiséget a jelenlegi szennyvíztisztító nem tudja befogadni és tisztítani. A tervezett fejlesztéseket az üzemeltetővel egyeztetni kell.

Az építés feltételeként olyan előírások kerültek megfogalmazásra, amelyek a szennyvízkezelés, hulladékkezelés, felszíni vizek minősége érdekében megfelelő védelmet nyújthatnak.

Földvédelem

A fejlesztési elképzelések során kisebb mennyiségű termőföld igénybevételével kell számolni. A felhasználni kívánt területek mind a lakóterület-fejlesztésnél, mind a gazdasági területeknél belterületi illetve belterület melletti szántók.

A tervben földvédelmi előírások biztosítják, hogy új a létesítmények elhelyezése, a gazdálkodás és a terepalakítások során a termőréteg ne károsodjon.

Élővilágra, ökológiai rendszerekre, biológiai sokféleségre, természeti erőforrásokra gyakorolt hatás

A belterülethez szorosan kapcsolódó fejlesztési területek mezőgazdasági szántóterületeket érintenek. A beépítésre kijelölt területek kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy az csak olyan területeket érintsen, amelyeken kevésbé értékes élővilág található.

A település területén több helyütt természetvédelmileg értékes élőhelyek, egyedi tájértéknek tekinthető építmények, keresztetek találhatóak, amelyet a terv helyi védelem alá helyez.

Nádasdon több helyen értékes forrás és lápterület található, amelyek a természetvédelmi törvény erejénél fogva védettek. A lápok katasztrozése megtörtént, hrsz-os listájuk alapján a terven védett természeti területként szerepelnek. A források katasztrozése egyelőre nem történt meg. A terv tartalmazza a helyi források megjelölését és egyedi tájértékbe sorolását.

Tájra, tájhasználatra, védett és Natura2000 területekre gyakorolt hatás

A igazgatási terület nagy része az Őrségi Nemzeti Park részeként védett terület. Továbbá a Nemzeti parki területektől északra eső területek a Natura2000 hálózat részei. Az igazgatási területen, legfőképpen az északi részeken több ex lege védett lápterület található, amelyek védett természeti területként kerültek feltüntetésre. A Vas Megyei Területrendezési Terv övezeti tervei alapján a nemzeti parki területek beletartoznak a védett természeti területek övezetébe, illetve a belterület és a zártkertek kivételével a tájképvédelmi területek övezetébe, továbbá az igazgatási terület északi, árvizekkel érintett része és egy délkeleti és délnyugati rész tartozik a kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezetébe.

Táj- és természetvédelmi szempontból elsődleges cél a táj teljesítőképességének (potenciáljának) fokozása: a tájképi adottságok, a kialakult tájszerkezet, tájhasználat, a meglévő természeti értékek, rendszerek, egyedi tájértékek megőrzése, a tervezett fejlesztések tájbaillesztése, a biotóp-hálózat (ökológiai hálózat) fejlesztése, bővítése. Külterületek belterületbe vonásainál figyelemmel kell lenni arra, hogy a táj karaktere, esztétikai és természeti értéke ne károsodjon.

Nádasd településfejlesztési koncepciója ökológikus szemléletű, a környezet, a táj potenciáljának fokozását, a tájszerkezet, az egyedi tájértékek és a meglévő természeti értékek megőrzését tűzi ki célul. A településrendezési terv ezen szemléletet követve készült el.

A helyi építési szabályzat előírja a védelmet, de teljes biztosítékot a tájfenntartással harmonizáló mezőgazdasági tevékenység nyújthatna.

Egészségi állapotra, életminőségre, társadalmi helyzetre gyakorolt hatás

A tervezett lakóterület fejlesztések az ott élők egészségi állapotára jelentősebb hatással nincsenek. A kereskedelmi, szolgáltató területek csupán kisebb léptékű, környezetbarát,

családi vállalkozások számára létesülnek. A vállalkozások munkahelyteremtő hatással bírnak, így az itt élők életminőségére pozitív hatást gyakorolhatnak.

A tervezett zöldfelületi fejlesztések egyértelműen pozitív hatással bírnak a településen lakók életére, egészségi állapotára. A kialakításra kerülő játszótér és egyéb zöldfelületek pozitív hatással lesznek a település egészére, az itt lakók életkörülményeire és a település mikroklímájára is. A kialakítandó és továbbiakban fenntartandó zöldfelületi elemek összeköttetést jelentenek a környező erdőkkel, gyepekkel.

Hagyományos térszerkezetre gyakorolt hatás

Nádasd hagyományosan falusias vidéki térségbe tartozik. A tervezett lakóterület bővítések nem módosítják a kialakult térszerkezetet, a községet a szomszédos településektől a jövőben is kellő mértékű mezőgazdasági környezet választja el.

Nádasd a Rába déli partját kísérő településfüzér útjai és az észak déli irányú főközlekedési útvonalak találkozási területén fekszik. Összetett településszerkezete, utcahálózata ezen utak fokozatos beépülése révén alakult ki. Az utak által határolt mezőgazdasági művelésű tömbbelső az állattartás visszaszorulásával funkciójukat veszítették, a közelmúltban nyitott utcák ezen területek feltárását és lakóterületi hasznosítását szolgálták.

A településrendezési terv a lakóterület bővítését a még féloldalas utcák kétoldali beépítésével, valamint további tömbbelső feltárásával tervezi. A külső mezőgazdasági terület ilyen irányú igénybevétele kismértékű. Kereskedelmi szolgáltató területet viszont csak a belterület határa mellett, a külterület rovására lehetett kialakítani.

Épített környezetre gyakorolt hatás

Az egyes épületek védelméről műemlékek esetében országos jogszabály, helyi védelem alá helyezett épületekkel kapcsolatban a helyi építési szabályzat rendelkezik.

Nádasdon műemlék épület nincs. Helyi védelem alá helyezi a terv a legjellemzőbb épületeket, vallási és településtörténettel kapcsolatos emlékeket, s gondoskodik ezek megőrzéséről. Az építési övezetek lehatárolása és az előírások meghatározása az egyes településrészek karakterének figyelembe vételével történt.

3.4.5. Összefoglaló

A környezeti értékelés a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet alapján készült. A környezeti értékelés célja a terv megvalósulása során várható környezeti hatások feltárása, abból a célból, hogy a környezeti szempontból kedvezőtlen változások a döntéshozás korai fázisában felismerhetőek legyenek és szükség esetén további intézkedések és feltételek beépítésre kerüljenek.

Összességében elmondható, hogy Nádasdon a tervezett lakóterület-bővítések illetve a kialakítandó vállalkozói területek a környezetre káros hatással nincsenek. Az összetett településszerkezethez illeszkednek. Az átépülő településképen belül a községmag hagyományos karakterét településrendezési eszközökkel igyekszik fenntartani

Nagyobb léptékű tervi elemként jelenik meg a 86 sz. főút települést elkerülő szakasza, amely egyértelműen pozitív hatással bír a település környezeti állapotára. Jelenleg a közlekedésből származó levegő- és zajszennyezés a legnagyobb hatású károsító elem a településen. Az elkerülő út megépülésével a zajszint és a légszennyezés jelentősen csökkenne, ezért az út megépítése egyértelműen támogatható elem.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a tervezett létesítmények okozta negatív hatások elkerülése érdekében, a környezetbe illesztésre, egyéb környezeti szempontok figyelembe vételére a tervezett létesítmények megvalósítása, illetve a hatósági ellenőrzés során figyelmet kell fordítani.

Értékelési szempontok	A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS TÁRGYÁT KÉPEZŐ (TERVEZETT VAGY JELENTŐSEBBEN VÁLTOZÓ) TERVI ELEMEL																		
	falusias	kereskedelmi szolgáltató	kereskedelmi szolgáltató	tartalék kereskedelmi szolgáltató	9-11. sz. falu	közpark	kegyeleti park	génmegőrző gyümölcsös	római pihenőhely	Nádasdi patak sétány	talajvédelmi erdő	mezővédelmi erdő	honvédelmi erdő	településvédelmi erdő	tájképvédelmi erdő	műtárgyvédelmi erdő	mezőgazdasági-korlátozottan használható	védeett mezőgazdasági-általános	közelkedési terület
	Lf	Gks1	Gks2	TGks2	Kv	ZKp	Zkpe	Zgy	Zrp	Zs	Ev1-a	Ev1-b	Ev1-c	Ev1-h	Ev1-i	Ev1-j	MO	Máv	Köm
	lakó-terület	gazdasági terület			különleges terület	zöldterület				erdőterület						mg-i terület		közl. ter.	
TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET ÉRTÉKELÉSE																			
szervezeti, tájszerkezeti elhelyezés	+	0	0	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
beépítés intenzitása, sűrűsége	-	-	-	-	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0
zöldfelületi ellátottság	-	-	-	-	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
hagyományokhoz illeszkedés	+	0	0	-		0	+	+	+	0	+	+	0	0	0	+	0	0	-
helyi közösségekre gyakorolt hatás	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0	+	+	+	0	0	+
KÖRNYEZETTERHELÉSHEZ VALÓ VISZONY, A KÖRNYEZETI ELEMELRE GYAKOROLT HATÁS																			
a környezeti terheltség változása	-	-	-	-	-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+
a területhasználat által kiváltott környezetterhelés hatásterülete	0	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	-
környezetbiztonság	0	-	-	-	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	-
TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME BIZTOSÍTÁSA																			
élővilágra, ökológiai rendszerekre, biológiai sokféleségre gyakorolt hatás	0	0	0	-	0	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-
védeett természeti területekre gyakorolt hatás	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+	+	+	+	+	+	+	+	0

Jelmagyarázat:
+ megfelelő
0 nincs jelentősebb pozitív vagy negatív hatása
- részlegesen megfelelő, illetve kisebb negatív hatást idéz elő

3.5. KATASZTRÓFAVÉDELEM

Nádasdon egyesületi formában önkéntes tűzoltóság nem működik, a helyi tűzoltószertárat felszámolták. Tűzesetekben a Körmentdi Városi Tűzoltóság az illetékes.

Tűzjelzés biztosítása

A tűzjelzés kiépített hírközlő hálózaton biztosított (telefon, mobil hálózat).

Oltóvíz biztosítása

A község területén az ivóvízhálózat kiépítésével együtt sor került a szükséges tűzcsapok elhelyezésére is.

Csapadékvíz elvezetés

A csapadékvíz elvezetésével az alátámasztó munkarészek 3.3.1. fejezete foglalkozik.

Árvíz- és belvízvédelem

Nádasdon a belterületek és a zártkertek árvízi elöntéssel nem veszélyeztetettek. Az elöntési vonal az északi részeken 196,8 ha-nyi területet érint. A terven a Vízügyi Igazgatóság és a Megyei Területrendezési Terv szerinti elöntési vonalat is ábrázoltuk.

A területen belterületet veszélyeztető belvízveszély nincs.

Helyi vízkárokat okozhat a déli területekről érkező külvíz, amely ellen depóniákkal és a depóniák talpánál létesített árokkal lehet védekezni az alátámasztó munkarészek Vízkárelhárításc. fejezetében leírtak szerint.

Gondoskodás a tűzvédelemről

Az utak szélessége a tűzoltó járművek áthaladását legalább egy irányban biztosítja.

A telkekre való bejutást az épületek közötti előírt legkisebb távolságok és kapualjak mérete lehetővé teszi.